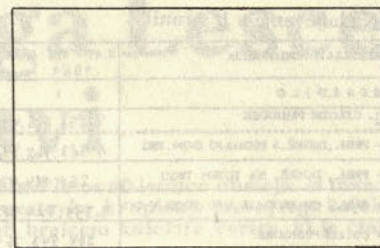

Štoreški ŽELEZAR

Leto XXII. 1982

AVGUST Št. 14-15

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

GOSPODARJENJE v I. polletju 1982

V začetku leta smo si zaradi zaostrenih družbenoekonomskih odnosov v svetu in na osnovi resolucij SFRJ in SR Slovenije zadali naslednje strateške cilje v naši poslovni politiki:

- povečanje izvoza za zmanjšanje uvozne odvisnosti,
- kvalitetne spremembe v asortimanu proizvodnje,
- povečanje fizične in ekonomske storilnosti,
- povečanje dohodka,
- povečanje sredstev za osebne dohodke,
- zagotavljanje enotne investicijske politike in združevanje sredstev,
- utrjevanje in razvijanje samoupravnih odnosov,
- varstvo in izboljšanje človekovega okolja,
- krepitev družbene samozaščite in ljudske obrambe,
- dograjevanje sistema informiranja,
- izraba lastnih delovnih in ustvarjalnih sposobnosti.

Poleg navedenih ciljev so morale temeljne organizacije, ki so že po GN 82 izkazovale izgubo, izdelati sanacijske programe, ki so se ovrednotili in postali sestavni del GN 82.

Rezultati, ki so prikazani v tabelah, kažejo kako smo uresničevali zastavljene cilje na vseh področjih poslovanja.

Fizični obseg proizvodnje na nivoju DO brez TOZD tovarne traktorjev smo dosegli z indeksom 97,2. Pri TOZD tovarna traktorjev smo morali zaradi omejenega odvzema traktorjev s strani FIAT zmanjšati uvoz potrebnih komponent v konto korentu, kar pa se je odrazilo tako, da smo realizirali le 58,4 % planirane proizvodnje gotovih traktorjev. Pri realizaciji fizične proizvodnje smo lahko zelo zadovoljni z dosežki TOZD jeklovlek in valjarne I. Ob upoštevanju nekaterih dejstev (kvalitetnejši asortiman, doseganje boljših izplenov in povečan delež izvoza) pa so bili prav tako zelo uspešni v temeljnih organizacijah valjarne II, livarne II in livarne I pri proizvodnji kokil in litine. Nezadovoljni pa smo z dosežkom v proizvodnji jekla in valjev. Ugotavljamo, da smo imeli v jeklarni 1026 ur registriranih zastojev in mirovanj, ki so povzročili izpad proizvodnje 9526 ton konti gredic. Med objektivno utemeljene zastoje lahko štejemo mirovanje agregatov zaradi porušitve odzračevalnika na strehi, redukcije električne energije in nekaj manjših okvar.

Registrirana pa je vrsta zastojev tako pri proizvodnji jekla kot pri valjih, ki zahteva temeljito analizo za odpravo subjektivnih napak vseh delavcev iz temeljnih organizacij, ki so vključeni v tehnološki proces navedene proizvodnje.

Poslovni rezultati merjeni po kazalcih na ravni DO kažejo, da smo precej zaostali za načrtovanim.

Celotni prihodek v proučevanem obdobju je sicer porasel v približni višini inflacije, vendar znatno zaostaja za planiranim. Razlogi so v nedoseganju planiranih prodajnih cen, večjih stroških letnih remontov in v spremembi asortimana zaradi povečanih izvoznih obveznosti v temeljnih organizacijah valjarne I in II in v nedoseganju fizičnega obsega proizvodnje v temeljnih organizacijah livarne I, mehanske obdelave in tovarne traktorjev.

Porabljena sredstva na ravni DO so porasla za en procent več kot celotni prihodek, kar nadalje zmanjšuje neto rezultat. Potroški so vrednoteni po dejanskih cenah (ne planskih), s tem da je amortizacija bistveno višja od preteklega leta.

Dohodek je porasel z indeksom 124, kar je znatno izpod inflacijske stopnje. V okviru delitve dohodka ne del, ki ga izdvajamo in na del, ki v obliki čistega dohodka ostane na razpolago DO, ponovno ugotavljamo porast izdvajanj z indeksom 136, med tem ko je čisti dohodek za DO porasel z indeksom 115.

Masa OD je v obdobju porasla za 24 %.

V okviru izkazanečasne delitve čistega dohodka so v znatni meri porasla sredstva za posojila in združevanja, glede na predpis o rezervah pa je porast izdvojenih sredstev v ta namen opaznejši.

Z upoštevanjem inflacijske stopnje in doseženih skladov preteklega obdobja pa moramo ugotoviti, da ne bomo uspevali krepiti niti družbenega standarda s stanovanjsko izgradnjo, niti lastne reprodukcijske sposobnosti.

Kljub manjši poslovni uspešnosti pa je vrednost naložb v obratna osnovna sredstva v tem obdobju močno naraščala, tako, da z lastnimi sredstvi nismo bili sposobni sofinancirati inflacijsko višjega nivoja poslovanja.

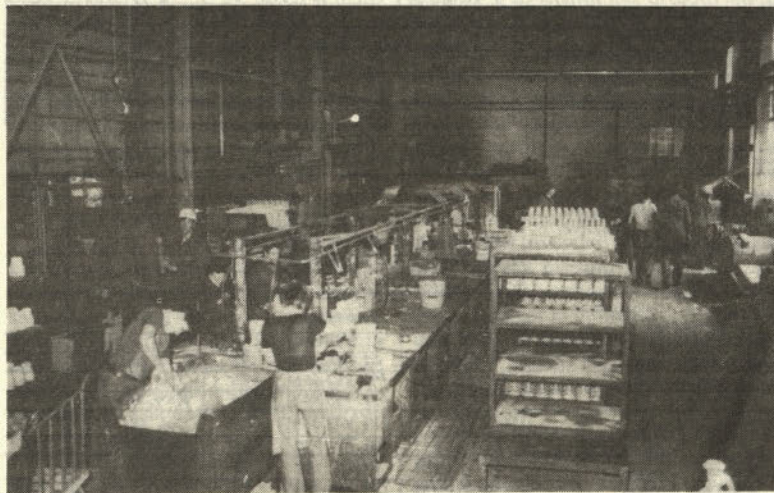
Za zagotavljanje likvidnosti smo bili prisiljeni najemati zunanje kredite, pri čemer pa izrazito prednjačijo kratkoročno posojena sredstva.

Investicijsko dejavnost smo v tem obdobju vršili v okviru plana. Glavne aktivnosti so bile na:

- izgradnji objekta jeklovlek,
- pripravi celotne dokumentacije in pridobitvi dovoljenj za pričetek gradnje proizvodnje hale za hidravliko pri TOZD livarna II,

- zaključevanju investicije v aneksu jeklarne,
- pripravi ustreznih dokumentacij in dovoljenj za investicijo v TOZD vzdrževanje in TOZD plavž,
- pridobitvi ustreznih dovoljenj za uvoz opreme za TOZD jeklovlek, mehansko obdelavo in kontrolo kakovosti.

Izvojni dejavnosti na ravni DO smo zaradi njene pomembnosti posvetili največjo pozornost. Plansko smo si zastavili, da bomo usmerili v izvoz proizvode jekla, litine in traktorjev. Kriza v Zahodni Evropi in v svetu pa je zelo omejevala naše namere. Tako smo uspeli izvoziti le 185 kom. traktorjev in sestavov v vrednosti 1,865.671 \$ ali 32 % plana in 89,5 ton odlitkov v vrednosti 52.500 \$, kar predstavlja 8 % plana.

Jedrarna v livarni strojne litine (foto Arzenšek)

Zelo uspešni pa smo bili pri izvozu valjanih, vlečenih in brušenih jeklenih proizvodov. Izvozili smo 17.344 ton v vrednosti 7,058.679 \$ in realizirali plan s 104,7 %.

Poleg navedenega izvoza na konvertibilno tržišče smo realizirali izvoz na klirinško področje (valji v SSSR, jeklo v DDR) v vrednosti 1,040.737 klirinških \$.

Na ravni DO smo skupno realizirali izvoz na konvertibilno tržišče v vrednosti 7.278,817 \$.

Poslovni rezultati po TOZD jasno kažejo, da v nobeni TOZD ne moremo biti zadovoljni s finančnimi rezultati, čeprav so nekatere uspele zmanjšati izgubo napram planu (TOZD plavž in mehanska obdelava). V opozorilo nam mora biti, da nikjer nismo ustvarili planiranih skladov in da je DO kot celota poslovala minimalno pozitivno.

Ker se pogoji gospodarjenja še naprej zaostrujejo bo potrebno, da se v drugem polletju še bolj mobilizira vse samoupravne in družbeno-politične strukture v posameznih TOZD in DS z eno samo nalogo, da je potrebno dosledno strmeti k izpeljavi stabilizacijskega programa, ki smo ga vgradili v gospodarski načrt za leto 1982.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Deseto jubilejno srečanje borcev NOV in mladine sestavljene organizacije Slovenske železarne bo 21. avgusta 1982 v Ravnah na Koroškem.

Srečanje bo ob Ivarčkem jezeru na Ravnah.

Organizator srečanja je aktiv ZZB NOV Železarne Ravne.

(Nadaljevanje s 1. strani)

REZULTATI POSLOVANJA	1.1. - 30. 6. 1981	1.1. - 30. 6. 1982	Indeks 2:1	1.1. - 30. 6. PLAN 1982	Indeks 2:3
B E S E D I L O	1	2	2:1	3	2:3
1. CELOTN PRIHODEK	3.838.605,496	5.023.932,367	131	5.637.607,500	90
- PRIH., DOSEŽ. S PRODAJO DOM. TRG	1.943.762,818	2.180.317,827	111	2.645.111,490	83
- PRIH., DOSEŽ. NA TUJEM TRGU	250.174,932	478.459,641	192	535.847,004	90
- PRIH., OD PRODAJE MED TOZD V DO	1.399.724,385	2.081.465,451	149	2.421.947,514	86
- OSTALI PRIHODKI	204.943,361	277.689,748	136	34.701,492	
2. PORABLJENA SREDSTVA	3.118.335,182	4.131.477,021	133	4.631.274,996	90
- SPREMEMBA ZALOG	-71.872,527	-61.905,947	87		
- MATERIALNI STROŠKI	3.084.359,777	3.997.525,285	130	4.435.417,496	91
- AMORTIZACIJA - MINIMALNA	105.847,992	195.857,653	185	195.857,500	100
3. D O H O D E K	720.270,343	892.455,346	124	1.006.332,504	89
4. IZGUBA: NEKRITA PORAB. SRED.					
5. RAZPOREDITEV DOHODKA	320.886,188	448.041,344	139	451.914,498	99
- PRISPEVKI SIS	79.536,908	85.522,088	107		
- DRUGI PRISPEVKI IN DAVKI					
- ZA DELOVNE SKUPNOSTI	106.599,193	144.478,137	136	149.601,500	97
- ZA VARSTVO OKOLJA, ČLAN. SLO	13.104,587	15.373,289	118		
- AMORTIZACIJA NAD MINIMALNO	8.000,000				
- DEL DOHODKA ZA OBRETI	81.631,368	136.201,642	167	119.858,500	114
- ZAVR. PREMILE, BANČNI STROŠKI	12.390,436	20.846,779	169		
- DRUGA PLAČILA IZ DOHODKA	29.623,696	45.619,409	154		
6. ČISTI DOHODEK - PREDLOG RAZPOR.	389.384,425	444.441,000	115	554.448,006	81
- OSEBNI DOHODKI	314.378,462	388.168,526	124	422.596,494	92
- STANOVANJSKA IZGRADNJA	20.270,656	10.459,843	52	35.113,976	30
- TEKOČA PORABA SP (TOPLI OBROK)					
- DEL ZA SP (ZA NASLEDNJE LETO)	19.445,532	17.426,377	90	21.286,992	82
6/a: OSEBNI DOH. IN SKUP. PORABA	354.094,650	416,054,746	117	478.997,472	87
- REZERVNI SKLAD	11.418,708	17.079,040	150	22.130,526	78
- POSOJLO NERAZVITIM	2.428,305	6.828,781	282	13.391,000	51
- POSOJILA IN ZDružEVANJA	1.189,904	12.021,610	1016	12.856,002	94
- DEL ZA INVESTICIJE V OSN. SREDS.	11.180,001	9.987,995	90	28.334,736	36
- DEL ZA OBRATNA SREDSTVA	6.020,001	5.378,452	90	15.257,876	36
- DEL ZA DRUGE NAMENE	3.052,556	6.263,785	205	11.924,994	53
6/b: AKUMULACIJA IZ ČIST. DOHODKA	32.236,919	51.355,578	160	91.962,540	56
7. IZGUBA: NEKRITA OVEŽENOSTI					
7. IZGUBA: IZ DOH. IN ČIST. DOH.		29.260,401		28.474,000	103
8. SKUPAJ IZGUBA (4+7)					

RAZPIS INOVACIJE

Temeljna organizacija združenega dela VALJARNA II razpisuje inovacijsko nalogo za usposobitev naprave za odlaganje gredic. Naprava je namočena ob koračni peči II v valjarni II, vendar ne deluje.

Inovacijski predlog mora biti izdelan pod naslednjimi pogoji:

- Vsi obstoječi elementi naprave morajo biti pri usposobitvi naprave uporabljeni.
- Zbiralna jama naj se prekrije kot hladilna klop z nosilci - lamelami.
- Nivo zbiranja gredic naj bo v nivoju valjčnic.

Za rešitev z načrti bo izplačana nagrada 10.000 din.
Za idejno rešitev s skicami pa nagrada 2.000 din.

Vse podrobne informacije in posveti o delovanju naprave so možni pri vodstvu TOZD; prav tako ogled naprave.

GRUPA PRODUKCIJA PO SOZD-ih - Štorah - junij 1982

TOZD	PROIZVOD	Letni plan 1982	Doseženo 81		Prisravnost na pretek. obdobje 7/81	
			1. junij	31. junij		
1	2	3	4	5	6	
1	Aglomeracija	40.480	21.294	52,6	22.268	93,5
1	Elektroplasti	48.000	23.144	48,2	28.207	93,5
1	Jeklarina	125.000	57.954	46,4	45.936	126,2
1	Valjarna I	29.000	15.712	54,2	14.018	105,4
1	Valjarna II	95.000	47.074	49,6	53.929	87,1
1	Jeklovlek	11.000	5.883	53,5	5.219	112,7
1	Livarna I	3.572	1.528	42,8	1.425	102,2
1	Livarna II	19.070	9.279	48,7	10.008	92,7
1	Livarna I	22.652	10.807	47,7	11.433	96,5
1	Livarna II	8.228	4.025	48,9	3.729	107,9
1	Meh. obdelava	843	417	49,5	462	89,3
1	DO - SKUPAJ FON	339.713	165.016	48,6	160.379	102,9
1	J - Traktorji	5.040	1.472	29,2	2.784	52,9
1	H - Sestavi od litine	335	5	1,5	7	71,4
1	M - Gornilniki	80	27	33,8	14	192,4

V TOZD NO	obdelni valji	3.572	1.528	42,8	1.425	102,2
	obdel. litina od 7	50	-	-	-	-
SKUPAJ V TOZD-ih NO		3.622	1.528	42,2	1.425	102,2

Posvet valjarjev v Štorah

Konec meseca junija so se v Štorah v počitniškem domu na Sveljini zbrali člani komisije za valjarništvo SOZD Slovenske železarne. Komisija, ki jo vodi tov. Haler Ferdo, je v razširjeni sestavi obravnavala problematiko valjarništva v SOZD Slovenske železarne. Skrbno pripravljeno gradivo posameznih poročevalcev je bila osnova za široko razpravo in sprejem konkretnih zaključkov za bodoče delo.

Vsebina razprav oz. tem je bila osredotočena na naslednja področja:

1. Nagrajevanje delavcev v valjarnah.
2. Položaj valjarjev in delavcev v valjarnah v sestavi metalurških procesov v SOZD SZ.

3. Izobraževanje v procesu usmerjenega izobraževanja valjarjev ter pridobljene izkušnje.

4. Razvoj valjarn in tehnologije procesa plastične predelave v valjarnah v SOZD SZ.

5. Svetovni trend razvoja tehnologije plastične predelave jekla z vidika količin, potrošnje energije, načina proizvodnje, uvajanja novosti procesov ter prisotnost človeškega faktorja.

6. Informacija o programskih nalogah in raziskovalne dejavnosti Metalurškega inštituta Ljubljana.

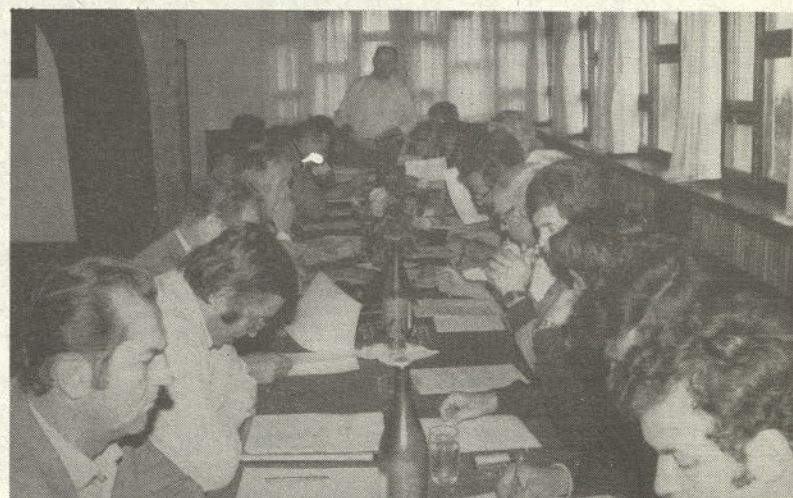
Če bi hoteli podrobno seznaniti bralce z vsebino razprav, bi morali za to uporabiti kar celo število našega glasila, pa še bi nam zmanjkalo prostora. Zato bomo v nadaljevanju podali samo bistvene misli in zaključke razpravljalcev.

Ne bomo pogrešali, če prva tri področja-teme združimo, saj je razprava pokazala, da so medsebojno tesno povezana z življenjem, delom in vrednotenjem dela valjarjev. V referatih in razpravi je bila ves čas prisotna ugotovitev, da smo vse pre malo posvetili pozornosti, v preteklosti in tudi danes, pridobivanju kadrov za ta dela in naloge, izobraževanju in usmerjanju mladine za ta poklic (razen v Štorah), predvsem pa vrednotenju dela valjarja. Na tem področju je potrebno čimprej storiti vse, da bo poklic valjarja dobil tisto mesto in veljavo v družbi in znotraj delovnih organizacij, ki jo terja naš razvoj. Ta vrednota pa mora biti izražena tako v kvalifikacijski strukturi kot pri nagrajevanju po delu.

Na področju razvoja valjarn v SOZD SZ je bilo ugotovljeno, da valjarne v tem času ne gradijo novih objektov, vendar pa z obstoječimi napravami in dopolnitvami z veliko muko sledijo tehnološkemu razvoju pri nas in v svetu. V vseh valjarnah obstajajo zamisli in študije nadaljnje modernizacije in avtomatizacije, vendar bo zelo težko te zamisli uresničiti. Vsaka kasnitev izvedbe teh zamisli pa bo imela posledico zaostajanje za svetovno tehnologijo, kar hkrati pomeni tudi manjšo konkurenčno sposobnost naših valjarn pri prodaji svojih izdelkov na tuja tržišča.

Na to, kako doseči kar največja obstoječih napravah, je v svojem referatu

(Nadaljevanje na 4. strani)

Udeleženci posveta slovenskih valjarjev (foto Arzenšek)

Usklajevanje skupnih interesov

Predstavniki Slovenskih železarn so 16. in 17. julija t. l. bili gostje železarnarje Nikšič. Namen tega obiska in razgovora je bil usklajevanje programa proizvodnje kvalitetnih jekel. Zamisel o skupnih dogovarjanjih na področju kvalitetnih jekel izvira še iz leta 1968. Vendar kaže, da do konkretnih razgovorov ni prišlo. Vsekakor je verjetno k temu pripomogla sedanja gospodarska situacija, ki naj bi pospešila proces samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja pri usklajevanju skupnih ciljev in interesov razvoja črne metalurgije.

To je prvi korak k kvalitetnemu napredku pri usklajevanju programa in delitve dela. Pri vsem tem gre tudi za spoštovanje interesov porabnikov jekla, da dobijo potrebno količino kvalitetnega jekla v predpisanih rokih, za nadaljnje osvajanje tehnologije proizvodnje in izdelave jekla ter preprečitev nekontroliranega uvoza metalurgije.

V razpravi je bilo v teh dneh večkrat poudarjeno, da je prostora za sodelovanje na pretek. Veliko je vprašanj na področjih, kjer se programi delno ali pa v celoti pokrivajo. Ni odveč, so dejali, da obstajajo skupni interesi na tržišču tako pri prodaji kot pri nakupu.

Osnovni zaključek dvodnevnih razgovorov je bil, da je potrebno oblikovati posebno delovno skupino, ki naj izdelava elaborat, v katerem bi se opredelilo sodelovanje med SOZD SZ in železarno Nikšič na tisti del, ki je rešljiv takoj in tisti del, ki zahteva daljše obdobje.

V tem programu je potrebno zasledovati interes porabnikov jekla, koncept razvoja, delitve dela in enotnega razvoja črne metalurgije. Imenovali so delovno skupino za izdelavo elaborata, v katero so imenovali po pet predstavnikov vsake strani. Delovna skupina je dobila za izdelavo elaborata že nekaj konkretnih nalog. Tako je potrebna uskladitev dogovora o proizvodnji za naslednje leto, uskladitev cen jekla, pogojev prodaje, proučitev direktnega uvoza jekla preko železarn in ne trgovske mreže in drugih uvoznikov, večjega znanstveno-raziskovalnega dela in sodelovanja pri znanstvenih dosežkih preko skupnih dogovorov obeh inštitutov Ljubljane in Nikšiča, napredka ekonomsko-gospodarskih odnosov, na področju kadrovanja in izobraževanja kadrov, športa in rekreacije ter oddiha.

Delovna skupina bo v mesecu avgustu v elaboratu pripravila izhodišča skupnih interesov in opredelila naloge in način reševanja.

Razgovori so pokazali, da so takšna srečanja izredno koristna in da jih je potrebno negovati, ne samo na najvišji ravni, temveč tudi med ostalimi strokovnjaki in tudi z neposrednimi proizvajalci. Praksa je pokazala, so ugotovili, da nas skupni interesi zblizujejo.

(Povzeto iz glasila »Riječ« št. 507.)

DO Veriga Lesce slavi

Delovna organizacija VERIGA Lesce slavi letos 60-letnico obstoja. Iz tovarniškega glasila Veriga smo povzeli del sestavka, ki opisuje razvoj tega kolektiva. Š to informacijo želimo približati bralcem kolektiv Verige, ki je član SOZD Slovenske železarnarje.

V letošnjem letu slavi Veriga 60-letnico obstoja. Delovna organizacija je v tem času dosegla pomembne rezultate in danes predstavlja pomembne člen v kovinsko predelovalni industriji. V 60-letnem obdobju se je količinska proizvodnja povečala za 36-krat, število zaposlenih pa za 25-krat. Veriga oskrbuje pretežni del jugoslovanskega tržišča, svoje izdelke pa tudi izvažata v več kot 20 držav.

Ob 60-letnici obstoja naše delovne organizacije je prav, da se spomnimo tudi njenega začetka.

Tovarno verig Lesce je leta 1922 ustanovil Ivan Magušar, veleposestnik iz Kroke. Prvotni program tovarne je obsegal proizvodnjo kovanih verig. Ker je ustanovitelj prišel v finančne težave, je skupno z lastnikom tovarne verig v Beli peči ustanovil Tovarno verig v Lescah kot delniško družbo. Prvotni proizvodni program se je spremenil v toliko, da je bila opuščena proizvodnja vijakov in žebeljev, proizvajati pa so pričeli patent verige, elektrovarjene verige in kasneje ročno kovane verige. V letih 1922–1924 so izdelovali izključno verige, v letih 1925 pa so proizvodnjo verig pridružili še proizvodnjo raznih drobnih izdelkov, kot so zaponke, obročki, vrečne zaponke in brzde za konje. Po letu 1930 je podjetje razširilo proizvodnjo ročno kovanih verig do premera 25 mm, sprva so jih namreč proizvajali le do premera 11 mm. V letu 1932 je tovarna pričela z izdelavo izdelkov za kmetijstvo, najprej v manjši količini, pozneje pa so proizvodnjo povečali, posebno še v letu 1938, ko so začeli izdelovati kompletne pluge, okopalnike in brane. Leta 1936 so začeli izdelovati še žičnike v precejšnjih količinah. Ta proizvodnja je rasla do leta 1941, med vojno pa je upadala.

Svetovna gospodarska kriza je vplivala tudi na proizvodnjo v Tovarni verig, še posebno pa v letu 1931. Proizvodnja se je znižala, število zaposlenih pa je padlo na raven leta 1925.

Med drugo svetovno vojno je bila tovarna večkrat delno porušena, v letu 1944 pa tako, da je bil pretežni del onesposobljen za obratovanje. Takoj po osvoboditvi se proizvodni program ni spremenil. Občutnejša je bila rast proizvodnje od leta 1948 dalje in v letu 1949 je bila že dosežena predvojna raven. V letu 1947 je bil uveljavljen prvi proizvodni načrt. V letu 1949 je tovarna prevzela od Metalne iz Maribora stroje za proizvodnjo vijavnega blaga in v tem letu je bilo proizvedenih že 507 ton vijakov.

V letu 1954 smo razširili asortiment še na proizvodnjo odkovkov in opreme za pomorstvo, istočasno pa je rasla proizvodnja ostalih proizvodnih skupin. V petdesetih letih smo postopoma zmanjševali proizvodnjo poljedelskih delov in opreme za živinsko vprego, povečali pa proizvodnjo traktorskih priključkov. Zaradi slabih možnosti za prodajo je bil ta program leta 1969 dokončno opušen.

Pomemben mejnik v razvoju označuje leto 1962, ko smo pričeli izdelovati sidrne verige. V letu 1975 smo sprejeli petletni plan razvoja 1976–1980, kar je bila novost, saj »petletek« od prvih povojnih časov nismo več poznali. Ker pa

so se razmere spreminjale (investicije, trg, priključitev TIO), smo v letu 1978 sprejeli rebalans plana, ki smo mu rekli triletni plan. V tem obdobju smo dosti gradili, saj se je podoba tovarne od leta 1970 do danes bistveno spremenila. Intenzivna investicijska izgradnja je zahtevala veliko vloženih sredstev, ki smo jih v večini oblikovali s pomočjo kreditov. V tem obdobju smo zgradili infrastrukturo tovarne, uredili proizvodne prostore v večini obratov, zgradili smo novo halo, v kateri so dobili prostore TIO, Orodjarna in skladišče gotovih izdelkov verig in vijakov. Zaradi restrikcij pri uvozu opreme na eni strani, na drugi pa pomanjkanje finančnih sredstev, nismo vlagali dovolj v opremo. To se kaže danes v glavnem v vseh tozidih. Zamujeno bomo težko nadomestili, saj izgledi za bodočnost niso najboljši. Usmeriti se bomo morali na domačo opremo, saj izgledov za uvoz tuje opreme ni.

Veriga deluje od let 1974 v okviru sestavljene organizacije Slovenske železarnarje. K združitvi nas je vodil cilj oskrbe z repromaterialom in skupno nastopanje na tržišču. Poleg tega so nastale tesne povezave na področju dohodkovnega povezovanja. V Interni banki Slovenskih železarnarje združujemo precejšnja sredstva, tako za investicijsko poslovanje kot tudi za kratkoročno. Veriga je v preteklosti koristila precejšnja sredstva Interne banke za izgradnjo pomembnih investicij (TIO, Orodjarna, Galvanika s čistilno napravo). V prihodnje bomo nekaj let združevali sredstva za izgradnjo Jeklarne 2. na Jesenicah in pa za izgradnjo metalurških kapacitet v Zenici. Predvsem si moramo zagotoviti surovine za normalen potek proizvodnje.

Ime VERIGA danes nekaj pomeni, k temu je nedvomno pripomogla tudi bogata tradicija. 60 let dela in uspehov ni malo. Naši cilji v prihodnje in naša tradicija bosta jamstvo tudi našim otrokom, da si bodo v VERIGI lahko služili kruh.

Marjan Kozamernik
Marija Vidic
(Veriga 6/82)

Na Kremenjaku pri Trebnjem je bila 29. marca 1942 ustanovljena I. štajerska partizanska brigada.

V Westnovi tovarni v Celju se je 29. marca 1922 začela stavka, ki je trajala dva meseca in pol. Zaradi enotnosti so delavci dosegli zvišanje mezd za 35 odstotkov.

Tretja sovražnikova ofenziva, ki naj bi uničila partizanske enote na področju Bosne in Hercegovine, Črne gore in Hrvaške, se je začela marca 1942. Tudi tokrat sovražnik ni dosegel svojega cilja.

R. U.

60

VERIGA

OB 60-LETNICI NAŠEGA DELA

PRIZNANJE

ŽELEZARNA - Štore

ZA USPEŠNO
POSLOVNO
SODELOVANJE

DIREKTOR DO
LESCE, JUNIJ 1982
PREDSEDNIK DS

IVAN VIDIC

Predrago ali prepoceni?

Jugoslovanski jeklarji so trdno prepričani, da je jeklo pri nas prepoceni. Tako trdno so v to prepričani, da so na zvezno skupnost za cene naslovili novo zahtevo: jeklo naj bi se podražilo v začetku avgusta za okoli 20 odstotkov. Kljub temu, da se je letos že dražilo in da so v prvem četrtletju letos v jugoslovanski črni metalurgiji »porabili« 92,7 odstotka načrtovane rasti cen v letošnjem letu, ali drugače: jeklo in polizdelke so že dražili za 13,9 odstotka.

Ce skupnost za cene ne bo ugodila zahtevam domačih jeklarjev, in vse kaže, da ne bo, bodo jeklarne uporabile samoupravne sporazume o dobavah in cenah in podražile jeklo mimo skupnosti. Metalurgi so skoraj prepričani, da njihovi zahtevi ne bo ustrezno, že zato ne, ker ni mogoče pričakovati popolnega soglasja (kar je pogoj). Delegat najpomembnejšega partnerja – kovinsko predelovalne industrije bo moral glasovati proti podražitvi jekla. Izvršni odbor splošnega združenja kovinsko predelovalne industrije je namreč pred dvema tednoma in pol sicer »razumel« težave jeklarjev, vendar tudi spoznal, da ne more dati soglasja za podražitev jekla, pač pa, da bi lahko o morebitnem soglasju razmišljal v jeseni, ko bi dobro preračunali, kakšne posledice bi imela podražitev jekla na konkurenčnost predelovalcev – doma in še zlasti na tujem.

Je jeklo predrago ali prepoceni? Jeklarji bodo prisegli, da je prepoceni. Se več: trdili bodo, da bi letos zaslužili 10 milijard dinarjev več, če bi domače jeklo vrednotili denimo tako kot zahodni Nemci svoje. Na sestanku v Zenici so omenjali »nekoga«, ki ne dovoli, da bi se cene pri nas podrejele cenam v razvitih deželah zahoda in ki »mu« ustreza, da železarne poceni prodajajo jeklo in imajo izgube. V prvih treh mesecih so imeli v jugoslovanskih jeklarnah za 1.313 milijonov din izgub, v vsem lanskem letu pa 1.639 milijonov din.

Predelovalci spet tarnajo, da je naše jeklo najdražje v Evropi, da so zato njihovi izdelki nekonkurenčni na svetovnih trgih. Zgodba o cenenem in dragem jeklu se začne zapletati takrat, ko gre jeklo iz železarne na trg. Vzemimo samo primer betonskega železa: **Zenica prodaja betonsko železo po 17 din kilogram. Na to ceno se »obesi« trgovina z maržo, različne uprave z davki in povprečna cena je 26 din.** končni porabnik – tisti, ki jeklo vgrajuje – ga plača tudi po 50 in več din. Zdi se, da je jeklo pod družbeno kontrolo le, dokler je v železarni. Ko pa prestopi prag železarne, je dovoljeno z jeklom početi, kar ti je volja. Dopisujejo različna natovarjanja, raztovarjanja, skladiščenja – trgovina dobro služi, občinski proračuni se lepo debelijo.

Druga težava je v tem, da v železarnah izdelajo vse manj jekla. V jeklarnah

trdijo, da jih okrepi gospodarske politike nenehno porivajo v močvirje izgub. Še zlasti, ko gre za vprašanja cen. Železarne so nemočne, da bi vzdrževale redno proizvodnjo. Nimajo obratnih sredstev, počasna gradnja jim je na hrbet natovorila velikanske dolgove, proizvodnja je mnogo premajhna. Del zmogljivosti ob tem povsem stoji (tačas tri elektro peči v Skopju). Jeklarji trdijo, da za uvoz jekla porabimo več kot za uvoz nafte, lahko pa bi mnogo manj, če bi združevali devize za nakup manjkajočega reprodukcijskega materiala in jeklo kalili v domačih pečeh. Vendar grede devize le stežka prek občinskih in republiških meja. Kako poteka združevanje deviz za potrebe črne metalurgije, pričajo podatki, da je železarna Sisa uspela na ta način zbrati 2,4 odstotka potrebnega denarja, Zenica pet odstotkov, Skopje še manj. Železarna iz Nikšiča tretjino proizvodnje izvažajo. Če bi hoteli zaposliti vse zmogljivosti, bi morala izvoziti celo polovico proizvodnje, da bi lahko uvozili surovine. Slovenske železarne bodo izvozile 30 % proizvodnje. V svetu z jeklom tako ne počno. V črni metalurgiji so prepričani,

da bi moralo imeti jeklo položaj izdelka posebnega družbenega pomena, da bi morala družba temu primerno uravnati tekočo gospodarsko politiko in železarnam zagotoviti surovine, ki jih doma ni.

Jugoslovansko železarstvo nikakor ne more najti izhoda iz labirinta težav, v katerih je že desetletje ali celo več. V družbenih načrtih, političnih opredelitvah, analizah in ekspertizah dajemo črni metalurgiji lepo mesto in navidez (na papirju) izjemen položaj. Vendar se tudi v primeru jekla kaj kmalu izkaže, da ni mogoče živeti od papirnih obljub, lepih besed, ne od kupov analiz in dokazovanj, kakšen je položaj črne metalurgije. Različne administracije venomer zahtevajo te materiale, ko pa jih poznavalci razmer v črni metalurgiji napišejo in dostavijo, jih očitno nihče ne prebere. In tako je krog zaprt v našo škodo: izdelamo premalo jekla, kljub temu ga izvažamo, za uvoz jekla damo veliko težko prigaranih deviz. Na mero-dajnih mestih pa z jeklono trmo vztrajajo pri dokazanih napakah.

(»Delo, 27. 7. 1982)

POROČILO INTERNE BANKE

Za splošna gospodarska gibanja v državi že dlje časa ugotavljamo, da so neugodna. Tudi v zadnjih mesecih glede tega ni bilo opaziti sprememb na bolje, celo obratno. Devizna problematika se namreč še naprej zaostrojuje, kar že resneje ogroža tekočo proizvodnjo. Pa tudi inflacija kaže tendenco rasti in tako so povprečne cene ob polletju že dosegle raven, ki smo jo načrtovali za konec leta.

Tudi v Slovenskih železarnah se srečujemo z resnimi težavami. Večina njih je povezana z deviznim financiranjem. Pri tem financiranju se namreč srečujemo z izredno velikimi primanjkljaji, ki nam jih ne uspe pokriti. Posledice tega se bodo pokazale v polni meri šele ob koncu leta, ko bo zaradi pomanjkanja deviz resno ogrožena oskrba z reprodukcijskim materialom iz uvoza.

Splošno težak ekonomski položaj Slovenskih železarn se kaže tudi v hitrem upadanju dohodkovne učinkovitosti, kar velja še predvsem za železarne. Odras tega je pojav resnejših poslovnih izgub, s katerimi se ponekod že srečujemo.

V gospodarstvu na sploh se zaostrojuje tudi likvidnost, medtem, ko je ta v Slovenskih železarnah še vedno dokaj ugodna. Zasluga gre v veliki meri skromni investicijski potrošnji.

Zaostrenost gospodarskih razmer se odraža seveda tudi v poslovanju Interne banke, kar kažejo številni podatki tega poročila.

Kar zadeva obseg poslovanja Interne banke, kakor ga odraža njena bilanca sredstev, je očitno, da se je predvsem v zadnjih treh mesecih bistveno povečal. Ob koncu I. kvartala letošnjega leta je bila namreč bilančna vsota Interne banke le za 1 % večja kot na začetku leta, sedaj pa je večja kar za 19 %. To povečanje gre predvsem na račun treh virov sredstev. Enega predstavljajo združena sredstva članic Interne banke, ki so namenjena za investicije znotraj Slovenskih železarn. Ta vir se je v letošnjem letu povečal predvsem na račun izvedene revalorizacije, manj pa na račun stvarnega združevanja za nove naložbe. Kar zadeva nove investicijske naložbe iz združenih sredstev Interne banke v okviru Slovenskih železarn, namreč ugotavljamo, da močno zaostajajo za letnim načrtom.

Naslednji pomemben vir povečanja bilančne vsote Interne banke so sredstva, ki jih združujemo v zvezi s samoupravnim sporazumom z RMK Zenico. V tej zvezi je potrebno omeniti, da je bilo teh sredstev (gre za sredstva za nerazvite) za sedaj v Interni banki združenih precej več, kot jih je Interna banka dala na razpolago Zenici. Pri njihovem koriščenju obstajajo namreč nekatere formalne ovire (za koriščenje niso zagotovljena soglasja, ki jih mora dati Republiški sekretariat za finance BiH) in Interna banka jih zato začasno uporablja za kratkoročno kreditiranje svojih članic.

Tretji pomemben dodatni vir sredstev Interne banke so kratkoročni krediti. Predvsem gre za kredite, ki nam jih je uspelo pridobiti pri Gospodarski banki v povezavi z izvozom.

Povečana sredstva Interne banke so bila delno plasirana v dolgoročne oziroma investicijske naložbe (skupaj okoli 380 milijonov dinarjev), še predvsem pa v dodatne kratkoročne kredite. Tako so se aktivni kratkoročni krediti Interne banke letos povečali kar za 70 % oziroma absolutno za 530 milijonov dinarjev.

Interna banka je poleg tega povečala tudi obseg menic, ki jih je eskontirala svojim članicam. V celoti gledano se je njena sposobnost, da s kratkoročnimi sredstvi pomaga članicam zagotavljati likvidnost, v zadnjih mesecih opazno povečala in to je pomembno pripomoglo, da nobena DO znotraj Slovenskih železarn tudi letos ni imela resnejših finančnih težav. Ta sposobnost Interne banke žal ni dolgoročne narave in se bo bistveno zmanjšala, ko bo prišlo do nekaterih odlivov sredstev v zvezi s SaS z RMK Zenico oziroma v zvezi z investicijami v okviru Slovenskih železarn.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Saržiranje EP v jeklarni (foto Arzenšek)

Posvet valjarjev v Štorah

(Nadaljevanje z 2. strani)

opozoril dr. Vodopivec iz Metalurškega inštituta, ki je nanizal nekaj konkretnih ugotovitev, ki se v svetu uveljavljajo. Tako se v svetu vse bolj uveljavljajo tako imenovane mini valjarne, računalniško vodeni procesi valjanja, zmanjševanje porabe energije, iskanje postopkov za zboljšanje deformacij, skarfiranje blokov in gredic, možnosti deformacij pri nižani temperaturi, povečanju hitrosti valjanja (100 m/s), pokrivanje transportnih poti valjanca, možnosti vročega saržiranja, vpliva človeškega faktorja, delovnega okolja, vzdrževanja in vzdržnosti naprav idr.

V nadaljevanju je tov. Vodopivec podal še informacijo o delu Metalurškega inštituta na področju predelave in raziskav jekla. Trenutno je v delu kar osem študijskih nalog, od tega šest za potrebe slovenskih železarn. Zanimiva je ugotovitev iz njegove razprave oz. informacije, da strokovnjaki MI niso nikjer, niti v SOZD niti v delovnih organizacijah, vključeni v teame razvoja in raziskav. Zato so prisotni predlagali, da je potrebno sodelavce MI vključiti v teame raziskav in razvoja na ravni SOZD Slovenske železarne.

Zaključki posvetovanja valjarjev v Štorah so v sedanjem gospodarskem trenutku realno postavljeni. Potrebno jih bo kar najbolj vestno in dosledno tudi uveljaviti. Upajmo, da bo valjarjem to tudi uspelo.

(Nadaljevanje s 4. strani)

Na področju deviznega poslovanja so bile aktivnosti Interne banke v letošnjem letu po obsegu približno enake lanskim, kvalitetno pa je prišlo do nekaterih sprememb. Lani se je namreč Interna banka močno angažirala pri pridobivanju deviz po 68. členu (nakupovanje), letos tega skorajda ni bilo. V tej zvezi naj tudi omenimo, da je lanske letošnje aktivnosti Interne banke pregledala tudi devizna inšpekcija in ugotovila, da ni bila povsem v skladu z veljavno zakonodajo. Predpisi namreč prepovedujejo vsakršno nakupovanje deviznih sredstev.

Prihodki Interne banke so se glede na lansko leto bistveno povečali, pa tudi linearni načrt je presežen. Po eni strani je to posledica sprememb v obrestnih merah, po drugi strani pa tudi odraz povečanega obsega poslovanja. Se posebno se je povečal skupni dohodek Interne banke, saj je enkrat večji kot je bil lani v polletju, linearni načrt skupnega dohodka pa je presežen za 20 %. K porastu skupnega dohodka so poleg spremenjenih obrestnih mer prispevale predvsem bistveno večje kratkoročne naložbe, ki jih v sedanjem obsegu ne bo možno obdržati celo leto. Zato v II. polletju ne gre računati z nadaljnjim relativnim povečevanjem skupnega dohodka Interne banke.

Glede števila delavcev v delovni skupnosti Interne banke v I. polletju ni prišlo do sprememb. Delovno skupnost tvori 16 delavcev, po načrtu pa naj bi se v letošnjem letu povečala za tri nove sodelavce. Kljub večkratnim razpisom Interna banka do sedaj novih sodelavcev ni uspela pridobiti in v tej zvezi je zanimivo, da je eden izmed dejavnikov, ki nam otežuje kadrovanje, višina osebnih dohodkov. Vse namreč kaže, da imajo finančni delavci, vsaj v Ljubljani, v povprečju višje osebne dohodke, ki jih za približno enako delo nudimo v Interni banki.

V celoti gledano je prišlo v I. polletju v poslovanju Interne banke do precejšnjih razlik v primerjavi s tem, kar predvideva letni načrt. Njeno investicijsko poslovanje, predvsem ko gre za financiranje investicij znotraj Slovenskih železarn, namreč močno zaostaja, kratkoročno pa se je nasprotno nepričakovano hitro povečalo. Ta odstopanja se bodo v naslednjih mesecih relativno zmanjšala na investicijskem področju pa letni načrt vendarle ne bo ureničen; to lahko obžalujemo še posebno zaradi izjemno visoke inflacije, ki nam bo očitno tudi letos še dodatno razvrednotila našo lastno akumulacijo.

V. SREČANJE INVALIDOV SLOVENSkih ŽELEZARN

Zopet smo se srečali delovni invalidi Slovenskih železarn na čudovit sončen dan, v soboto, dne 10. julija 1982.

V Levcu pri Celju je bil sprejem gostov in v blagovnici NAMA zelo okusno pripravljena malica. Za razpoloženje sta poskrbela Ravenčan s svojo harmoniko in štorski pihalni orkester.

Oglasil se je športni rog in avtobus je že odpeljal invalide – tekmovalce v Store, in sicer balinarje, strelce, kegljače in šahiste. Polovica vseh udeležencev je krenila proti Frankolovem na grobišče, kjer je položila venec. Predsednik tamkajšnje krajevne skupnosti pa je udeležencem orisal strašni dogodek, tragedijo, ki se je odigrala 17. februarja 1945. leta. Sproti smo si ogledali še zdraviščišče Dobrno, nakar smo se odpeljali v Celje na ogled muzeja revolucije in Starega piskra. Druga polovica udeležencev je naredila ravno obratno pot.

Ob 13.00 uri smo se vsi udeleženci srečali ob odličnem kosilu v Domu železarjev na Teharjah. Moram reči, da je bila organizacija zelo dobro izpeljana. Po kosilu je sledil kulturni program. Svečana govora sta imela predsednik KPO, tov. Burnik Dušan in tov. Gozdnikar Mirko.

V kulturnem programu so sodelovali: pihalni orkester Štorski železarji, mešani pevski zbor železarjev in recitatorji AG Železar. Po kulturnem programu je bila razglasitev rezultatov tekmovanja, podelitev priznanj in diplom ter pokalov. Naša kegljaška ekipa je bila prva in tako prejela tudi pokal.

Zazveneli so veseli zvoki ansambla Vikija Ašiča, mi pa smo se zavrteli tako množično, da je zmanjkovalo prostora na plesišču in smo nadaljevali kar na travi in gramozu. Ustavil nas je le humorist Poldek s svojimi šalami na račun naše nogometne reprezentance po porazu v Španiji.

Kar naenkrat se je bilo treba pričeti poslavljati, saj je 18.00 ura bila že krepko prekoračena.

Zahvaljujemo se delovnemu kolektivu Železarne Store, samoupravnim organom, sindikalni podružnici, predvsem pa pripravljalnemu odboru 5. srečanja invalidov, zlasti še predsedniku tov. Gradišniku, Lamut Mariji ter ostalim članom odbora za izvrstno pripravljen program in brezhiben potek srečanja.

FRLU

DAN BORCA

Ze tradicionalni vsakoletni pohod v počastitev 4. julija – dneva borca je tudi letos privabil veliko število železarjev, njihovih svojcev in krajanov Štor na Svetino. Množica se je zbrala na tratah okoli Vruncovega doma, kjer je počastila praznik in se spominjala na težke, a vendar svetle dni naše revolucije.

Vse prisotne je pozdravil predsednik aktiva borcev Železarne Store tov. Tajnikar. V svojem govoru je orisal herojsko pot naše revolucije ter poudaril, da je treba tradicije gojiti še naprej, predvsem pa vzgajati mladino v duhu pridobitev narodnoosvobodilne borbe.

V kulturnem programu so sodelovali: Pihalni orkester ZŠ, AG Železar in folklorna skupina iz Kompol, ki se je prvič predstavila širšemu krogu železarjev in krajanov Štor.

Kot vsako leto so tudi letos lovci organizirali tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. To tekmovanje privablja veliko število gledalcev, saj so redke priložnosti, da si takšna tekmovanja lahko ogledamo.

Sodelovalo je 5 ekip, ki so se glede na dosežene rezultate razvrstile takole: zmagala je lovska družina Grmada, odlično drugo mesto je zasedla lovska

O pomenu praznika je govoril Tajnikar Janez (foto Krempuš)

Kulturni program proslave so obogatili še folkloristi iz Kompol (foto Krempuš)

družina Store, tretje mesto si delita lovska družini Sentjur in Store druga ekipa, sledi lovska družina Handil iz Dobja pri Planini.

Najboljši posamezniki so bili: 1. Merik Robert, 2. Sivka Sandi, 3. Fink Matej – vsi Lovska družina Grmada, 4. Bogdanovič Vlado-Store itd.

Ostali program je bil bolj rekreativnega značaja. Vsi udeleženci, ki so prišli

peš na Svetino, in teh ni bilo malo, so tem osvojili značko za hojo v okviru TRIM iger.

In še to v razmišljanje. Koliko prijetnih ur bi lahko železarji preživeli na Vruncovem domu, če bi le-ta služil svojemu namenu!

ŠTANTE

KAKO SMO DELALI?

Proizvodnjo v mesecu juniju smo dosegli v okviru operativnega plana. TOZD tovarna traktorjev je proizvedel 330 traktorjev, kar je za 10 % več od planiranega.

Poleg navedenih večjih zastojev smo imeli še veliko krajših, ki so ravno tako negativno vplivali na proizvodnjo. Težave s slabo kvaliteto vložka.

Elektroplavž

Proizvodnja grodlja je nad planom za 41 ton, to je za 1 % višja. Proizvajali smo izključno sivi specialni grodelj.

Jeklarna

Proizvodnja je dosežena v višini 9.561 ton in je pod planom za 7 %.

Vzroki za nižjo proizvodnjo so naslednji: popravilo strehe na hali jeklarnе, okvara vrtljivega dela peči, mirovanje zaradi popravila strešnega nosilca, preboj električne napetosti, redukcija električne energije.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 2.797 ton, od tega 2.192 ton blagovne proizvodnje in 605 ton za predelavo. Dosežena proizvodnja je višja za 397 ton. Redni letni remont od 28. 6. do 12. 7. 1982.

Valjarna II

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov znaša 7.746 ton, to je 101,4 %.

Se nadalje smo vso pozornost posvetili izvozu in izdelali 2.273 ton valjanih profilov za izvoz.

Težave zaradi neprimerne vložka.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

Jeklovlek

Skupna proizvodnja hladno predelanih profilov znaša 1.010 ton, postavljen plan pa 1.000 ton in je presežen za 1,0 %.

Livarna I

Operativni plan je presežen za 227 ton oziroma višji za 11,2 %. To je rezultat zanesljivega obratovanja peči, velike prizadevnosti zaposlenih in dodatne delovne sobote.

Tudi tako se oskrbujemo s potrebnimi surovinami v livarni strojne litine (foto Arzenšek)

Obdelovalnica litine

Operativni plan smo presegli za 3 tone, to je za 4,1 %. Poleg tega smo sestavili 5 kompletov sklopov in zavor DA-160 za Metalno Maribor. Zaloge surovcov so zadovoljive.

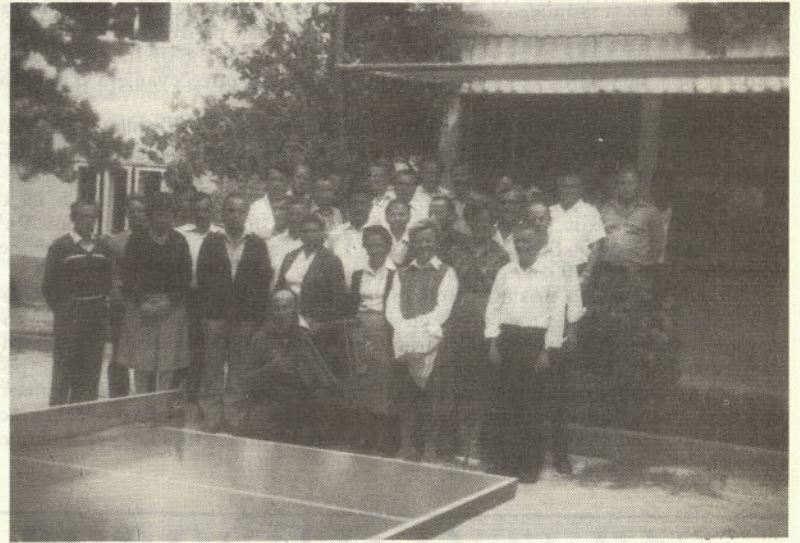
Tovarna traktorjev

Operativni plan je bil posavljen v višini 300 traktorjev, izdelali pa smo jih 330, kar je za 10 % več od planiranega. Se vedno so težave pri pomanjkanju nekaterih materialov. Pomanjkanje delovne sile.

pravi analizo stanja organiziranega oddiha v naši delovni organizaciji, ki naj bi jo potem samoupravne delovne skupine obravnavale skupno z vsklajenimi pripombami na pravilnik o organiziranem oddihu.

Razprava o vseh teh vprašanjih naj bi potekala v septembru, ko bodo že znani rezultati o letovanju v naših kapacitetah v letošnjem letu. Tako bomo, kakor upamo, celovito obravnavali vprašanje organiziranega oddiha v naši delovni organizaciji in že letos postavili temelje za kvalitetno izpeljavo organizacije oddiha naših delavcev.

PO

Ta posnetek je iz leta 1981 z oddiha naših delavcev na Rabu. Avtor ni znan, k sliki pa tudi ni priložil teksta. Po sliki sodeč so dopustniki zadovoljni. Kaj pa letos? Ste bili z letovanjem in kampiranjem v naših prikolicah zadovoljni? Pišite nam. Če imate fotografijo, pa še njo priložite.

Livarna II

Operativni plan ni dosežen zaradi:

- zahtevnejši in kosovno lažji proizvodni program,
- zahtevnejši asortiment, ulitki za izvoz,
- slaba kvaliteta domačih surovin,
- velika odsotnost z dela zaradi bolniškega staleža in neopravičenih izostankov.

Obdelovalnica valjev

Operativni plan proizvodnje valjev je dosežen s 57,7 %. Na vseh strojih razen kopirnih stružnih je občasno zmanjkovalo dela. Materialni izmeček je še vedno visok, zlasti pri kolutih $\varnothing 1100 \times 460$.

Zaposleni

V mesecu juniju znaša število zaposlenih 3.369, letni plan predvideva 3.447, oziroma 97,7 %. Z upoštevanjem nadur je znašalo skupno število zaposlenih po planu 3.536, dejansko število zaposlenih z nadurami 3.451, kar predstavlja 97,6 realizacijo letnega plana.

Nadure

Operativni plan je predvideval 13.128 ur, doseženih je bilo 11.521 ur, kar je za 12,2 % manj od planiranih.

Produktivnost

Na nivoju DO je bila produktivnost realizirana 104,6 %.

Inovacijska dejavnost v prvih šestih mesecih

Pol leta je za nami in ponovno podrobneje presojava prizadevanja inovatorjev množične inventivne dejavnosti, sodelavcev, ki si poleg svojega vsakdanjega dela prizadevajo, da bi po svojih močeh prispevali k boljšim poslovnim rezultatom tudi z različnimi izboljšavami in racionalizacijami izven rednih zadolžitvev.

V šestih mesecih letošnjega leta smo prejeli 44 novih predlogov. Večina jih posega na tehnično-tehnološko področje. Po številu prednjačijo sodelavci iz TOZD vzdrževanje, kar je ob upoštevanju njihove specifične vloge in že tradicionalno dobre inovatorske klime (posamezni vodstveni delavci so animatorji in obenem tudi sami inovatorji) povsem razumljivo. Sledijo TOZD valjarna II, sicer z nekaj manjšim številom prijav, vendar s prav tako močno vzpodbudnim vzdušjem, nato TOZD transport, kjer so tako kot v TOZD energetika, TOZD livarna I in TOZD jeklovlek letošnja polletna pričakovanja že presegli.

Med tistimi, ki so na tem področju prispevali manj, kot smo pričakovali, so delovne skupnosti, TOZD MO, TOZD TT, TOZD jeklarna in TOZD elektroplavž. Rezultati v teh sredinah so različni: od skoraj ugodnih do precej skromnih.

V skupino tistih, ki so ob strani, brez predlogov, še vedno sodi v prvi vrsti TOZD valjarna I, kjer kljub prizadevanjem službe za inovacije in posebnim prizadevanjem društva DIATI že nekaj let nikakor ne gre, pa TOZD livarna II, kjer so še predlani bili med tistimi, ki znajo ceniti ustvarjalne prispevke svojih sodelavcev, lani in letos pa kar naenkrat več ne, pa TOZD GKSG itd.

Samoupravni organi so v tem obdobju obravnavali skupaj 66 predlogov – novih in tistih, katerih učinke je bilo potrebno ponovno ovrednotiti.

In kaj pričakujemo v zvezi s prijavnimi predlogov tehničnih izboljšav in raznih racionalizacij do konca letošnjega leta?

TOZD	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	M	N	R	S	T	Z	Skupaj
Predvideno število	3	6	6	8	5	7	12	8	9	15	3	6	5	4	3	19	119

Z že realiziranimi predlogi, prijavljenimi v letošnjem letu in z inovacijami prejšnjih obdobij je bilo prihranjeno skupaj 35.178.156,71 din, za posebna plačila pa je bilo inovatorjem izplačanih 2,12 % od prihranjenega. Odstotek je sorazmerno skromen, izračunan pa je s pomočjo neto zneska, torej zneska, ki ga prejme inovator. Računamo, do bo v prihodnje večji za prispevke za širšo družbeno skupnost in za prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Po statutu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije se namreč po novem štejejo v osebni dohodek za izračun pokojninske osnove tudi plačila (nadomestila) za inovacije, kar bo vsem tistim, ki si prizadevajo na tem področju, močna dodatna spodbuda.

Dušan KROŠL

Kaj je z obravnavo Pravidnika o organiziranem oddihu

Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne organizacije je bil Pravidnik o organiziranem oddihu ponovno dan v razpravo na samoupravne delovne skupine. Moram reči, da je bila razprava zelo široka in poglobljena, kar je imelo za posledico, da je na področje za samoupravna razmerja in informiranje prišla cela vrsta pripomb na ta pravilnik. Poleg tega se pripombe vežejo tudi splošno na organiziran oddih v naši delovni organizaciji. Pripombe se tičejo predvsem točkovanega sistema iz Pravidnika o organiziranem oddihu, kjer je predvsem izpostavljeno vprašanje letovanja mladih družin in točkovanja delovne dobe. S tem se postavlja tudi vprašanje prednosti posameznikov, da letujejo v naših kapacitetah. Prav tako pa se nanašajo pripombe na sistem regresiranja letnega oddiha in naših počitniških kapacitet.

Zaradi široke razprave ob tem pravilniku, ki se tiče tudi splošnih vprašanj v zvezi z letovanjem, smo se kot strokovna služba v področju za samoupravna razmerja in informiranje odločili, da obravnavo pripomb na ta pravilnik povežemo z obravnavo splošnega koncepta organiziranega oddiha v naši delovni organizaciji. Zato smo zadolžili strokovno službo s področja družbenega standarda, da pri-

Delo samoupravnih organov

SKLEPI

2. seje delavskega sveta SOZD SŽ, ki je bila v torek, 13. julija 1982, ob 9. uri v sejni sobi SOZD SŽ, Ljubljana - Moše Pijadejeva 5.

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 1. seje in poročilo o izvrševanju sklepov
2. Informacija o poslovanju SOZD Slovenske železarnice v prvih petih mesecih leta 1982
3. Informacija o pogojih gospodarjenja in predlog nalog ter ukrepi za ohranitev uspešnosti poslovanja SOZD Slovenske železarnice
4. Informacija o združevanju deviznih sredstev in problematika oskrbe
5. Sprejem SaS o ustanovitvi Interesne skupnosti za razvoj sosedskega gospodarstva z Avstrijo in Italijo.
6. Tekoče zadeve: a) Prevzem pokroviteljstva SŽ nad izdajo in podelitvijo medalj borcev Prešernove brigade.

K-1

1. sklep: Potrdi se zapisnik 1. seje delavskega sveta SOZD SŽ in sprejme poročilo o izvrševanju sklepov.

K-2 Soglasno so bili sprejeti naslednji sklepi:

2. sklep: Delavski svet SOZD SŽ sprejema informacijo o poslovanju Slovenskih železarn v prvih petih mesecih leta 1982 in ugotavlja, da so bili v razpravi poudarjeni vsi bistveni elementi, ki so vplivali na relativno ugodno poslovanje v preteklem obdobju, kar pa ne moremo pričakovati tudi v II. polletju 1982.

3. sklep: Delavski svet predlaga, naj se preko poslovodnega odbora SOZD SŽ čimprej skliče vse odgovorne delavce v DO in na nivoju SZ, ki se ukvarjajo z medsebojnimi dobavami, z namenom, da se poskuša rešiti problematika medsebojnih dobav v letu 1982 in tudi v kasnejših letih. O rezultatih tega sestanka je potrebno obvestiti delavski svet SOZD SŽ na prvi prihodnji seji.

4. sklep: Delavski svet SOZD SŽ predlaga, naj se preko poslovodnega odbora SŽ izpostavi v javnosti problem zagotavljanja deviz za uvoz najnujnejših repromaterialov in surovin in vsa ostala vprašanja, ki so s tem tesno povezana.

K-3 Soglasno so bili sprejeti naslednji sklepi:

5. sklep: Delavski svet SOZD SŽ sprejema informacijo v pogojih gospodarjenja in predlog ukrepov ter nalog za ohranitev uspešnosti poslovanja v Slovenskih železarnah.

6. sklep: Delavski svet zahteva, da se s predlogom nalog in ukrepov seznanijo vsi delavci, in da jih v smislu lastne dejavnosti TOZD konkretizirajo in sprejmejo delavski sveti TOZD; poslovodni delavci pa so dolžni zagotavljati uresničevanje letih in skrbeti za izdelavo poročil o realizaciji. Za vse, posebej pa še za predelovalce, pa velja, da je treba maksimalno angažiranost posvetiti izvozu na konvertibilni trg.

7. sklep: Delavski svet predlaga, da se team za proizvodnjo in dohodek, ki deluje na nivoju SOZD SŽ, dopolni še z enim članom iz vrst sindikata SOZD SŽ. Ta team naj na primeren način obvesti javnost o delitvi prekomernih osebnih dohodkov v družbeno-političnih in interesnih skupnostih z zahtevo, da se o razmerah in ukrepih javno poroča.

Tekmovanje v šahu, posnetek s srečanja valjarjev (foto Antolič)

K-4

8. sklep: Delavski svet SOZD SŽ sprejema poročilo o samoupravnem sporazumevanju na področju deviznih sredstev in o njegovi realizaciji za obdobje januar - maj 1982.

K-5

O samoupravnem sporazumu o ustanovitvi Interesne skupnosti za razvoj sosedskega gospodarskega sodelovanja z Avstrijo in smaoupravnim sporazumom o ustanovitvi Interesne skupnosti za razvoj obmejnega gospodarskega sodelovanja Italijo je poročal tov. Kosec. Povedal je, da ta sporazum sklepamo z namenom uresničevanja politike odprtih meja med Jugoslavijo in Italijo oz. Avstrijo in z namenom, da pospešujemo različne oblike sosedskega obmejnega gospodarskega sodelovanja in na ta način lahko pridobivamo devize tudi iz maloobmejnega prometa.

Soglasno so bili sprejeti naslednji sklepi:

9. sklep: Delavski svet SOZD SŽ sprejema samoupravni sporazum o ustanovitvi Interesne skupnosti za razvoj sosedskega gospodarskega sodelovanja z Avstrijo.

10. sklep: K citiranemu samoupravnemu sporazumu pristopajo Slovenske železarnice s 1. julijem 1982.

11. sklep: Za delegata v zbor delegatov SaS se za dobo dveh let izvoli tov. GNAMUŠ Ferdo, Železarna Ravne.

12. sklep: Za podpis pristojne izjave k citiranjem SaS se pooblasti tov. BELEJ Marjan, član KPO SOZD SŽ.

13. sklep: Delavski svet SOZD Slovenske železarnice sprejema samoupravni sporazum o ustanovitvi interesne skupnosti za razvoj gospodarstva z Italijo.

14. sklep: K citiranemu samoupravnemu sporazumu pristopajo Slovenske železarnice s 1. julijem 1982.

15. sklep: Za delegata v zbor delegatov SaS se za dobo dveh let izvoli tov. KOSEC Peter, DSSS SOZD SŽ.

16. sklep: Za podpis pristopne izjave k cit. SaS se pooblasti tov. BELEJ Marjan, član KPO SOZD SŽ.

K-6 Soglasno je bil sprejet naslednji

17. sklep: Delavski svet SOZD SŽ soglašja s pokroviteljstvom nad akcijo izdaje in podelitve medalj borcev Prešernove brigade. V ta namen odobrava tudi izplačilo zneska din 200.000,00 iz združenih sredstev SOZD SŽ za leto 1982; enak znesek pa bi predvideli tudi v planu za leto 1983.

Reorganizacija delovnih skupnosti

V obravnavi na delavskih svetih TOZD in DS je koncept reorganizacije delovnih skupnosti. Prav je, da naše bralce na kratko seznanimo s konceptom novega organiziranja delovnih skupnosti.

Reorganizacija naj bi zajela vse delovne skupnosti s tem, da se bi iz delovne skupnosti za komercialne posle organiziral TOZD trženje, medtem ko bi se iz ostalih delovnih skupnosti organizirala ena delovna skupnost skupnih služb. Vzroki za takšno reorganizacijo ležijo predvsem v sedanji gospodarski situaciji, ki zahteva poslovanje s čim manjšo režijo in čim bolj racionalno. V obstoječi organizaciji so bile tudi posamezne negativnosti, ki so izhajale predvsem iz razparceliranosti delovnih skupnosti. Tako smo imeli opraviti z zaprtostjo posameznih delovnih skupnosti, informacije so potovale čez celo vrsto hirarhičnih nivojev, se podvajale itd. Z novo organizacijo se hoče doseči kvaliteten premik v delu skupnih služb tako, da bi se z manj delavci opravljalo delo bolj kvalitetno. Tako naj bi po predlogu delovne skupnosti imele manj zaposlenih, kot jih imajo sedaj. Zmanjšanje števila zaposlenih naj bi se doseglo predvsem preko prenehanja zaposlovanja v skupnih službah in odhoda delavcev iz njih. Važno je tudi, naj bi se z znižanjem števila hirarhičnih nivojev zmanjšalo število vodij. Organiziranje delovne skupnosti skupnih služb naj bi bilo izvedeno po posameznih poslovnih funkcijah, ki bi bile vodene iz kolektivnega poslovodnega odbora, kar bi pomenilo tudi spremembo koncepta vodenja v naši delovni organizaciji in s tem tudi kolektivnega poslovodnega odbora. Tako naj bi se povečalo število članov poslovodnega odbora in njihove zadolžitve s tem, da bi člani poslovodnega odbora odgovarjali za posamezne poslovne funkcije.

Organiziranje TOZD trženje naj bi prineslo predvsem večjo povezanost komercialne funkcije s proizvodnjo, kar naj bi se doseglo z vezanjem pridobivanja dohodka tega TOZD na proizvodnjo ostalih temeljnih organizacij. Direktna prodaja TOZD trženje kupcem naših proizvodov pa bi predstavljala dodaten vir dohodka v naši delovni organizaciji.

Na kratko smo predstavili reorganizacijo delovnih skupnosti. O njej se bomo odločali postopoma, in sicer se bodo najprej odločali delavci DS za komercialne posle za organiziranje TOZD. Potem bodo delavci vseh temeljnih organizacij odločali o združitvi delovnih skupnosti v eno delovno skupnost skupnih služb. Temu bo sledilo sprejemanje sprememb samoupravnih aktov v DO in DSS, kot posledice sprememb organizacije delovnih skupnosti.

PO

Obraavnane inovacije

Komisija za gospodarjenje TOZD valjarna II je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijo tov. Halerja Ferdinanda iz TOZD valjarna II št. 174, povečanje zmogljivosti koračnih peči v valjarni, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 1.272.023,72 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

2. Predlog tov. Novaka Štefana iz TOZD valjarna II št. 722, Naslon, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

3. Za inovacijo tov. Gradiča Leopolda in Artička Rafaela iz TOZD vzdrževanje št. 474, Izboljšava pnevmatskega krmilja ravnalnega stroja BRONX PBR, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 108.773,28 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2c.

Komisija za gospodarjenje TOZD livarna II je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijo tov. Banjeviča Miodraga iz TOZD livarna II št. 447, Skrajšanje časa rušenja obloge Junker peči, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 50.590,68 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3a.

2. Za inovacijo tov. Senice Marjana in Antleja Ivana iz TOZD vzdrževanje št. 682, Vgraditev zobniške sklopke na taktni konvejer, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi prihrankov 149.046,64 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

3. Za inovacijo tov. Gornika Ivana in Šešerka Milana iz TOZD vzdrževanje št. 502, Predelava sklopke na viličarjih INDOS 2,5 t, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 27.928,18 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

4. Za inovacijo tov. Korošca Alojza iz TOZD livarna II št. 448, Tehnična izboljšava na glavi stroja Shell-moulding št. 1, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 144.537,12 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

5. Za inovacijo tov. Mlakarja Daniela iz TOZD vzdrževanje in Koštomaja Petra iz DS investicije in razvoj št. 691, Popravilo čepov na ponovcah Radlje, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi prihrankov 192.011,77 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3a.

Komisija za gospodarjenje TOZD jeklovlek je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijo tov. Trafele Franca, ing. iz TOZD jeklovlek in Šumeja Antona iz TOZD vzdrževanje št. 356 in 357, Dopolnitev sistema za avtomatsko dodajanje in odlaganje na MC I, II, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 262.559,55 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

2. Za inovacijo tov. Ožeka Franca iz TOZD vzdrževanje št. 687, Sprememba oblike ležajnih blazin, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi prihrankov 655.291,56 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1a.

3. Predlog tov. Trafele Franca, ing., Hernausa Emila, ing., Butinarja Milana, Kolarja Marjana in Ocvirka Leopolda iz TOZD jeklovlek št. 716, Brušenje paličastih profilov z vzporednimi ploškami (ploščati) na brusilnem stroju BRD-60, se sprejme. Avtorjem pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 3a.

Komisija za racionalizacije TOZD livarna I je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Rabuze Antona iz TOZD vzdrževanje št. 684, Izboljšava filtriranja hladilne vode na el. indukcijskih pečeh v Livarni I, se sprejme.

2. Za inovacijo tov. Rozmana Avgusta iz TOZD livarna I št. 435, Sprememba popravila kape na bunkerju, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 24.615,60 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2c.

Komisija za gospodarjenje TOZD valjarna I je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog tov. Dvoršaka Slavka iz TOZD energetika št. 711, Interfonske naprave za Valjarno I, se sprejme. Avtorju pripada eno posebno plačilo na osnovi prihrankov 126.500,00 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

2. Za inovacijo tov. Sekolca Ivana iz TOZD vzdrževanje št. 418, Preureditev pnevmatike v adjustazi Valjarne I, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 384.772,64 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3b.

Komisija za gospodarjenje TOZD mehanska obdelava je pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijo tov. Logarja Franca, Milanoviča Slobodana, dipl. ing., in Kristana Mihaela iz DS priprava proizvodnje, Kumpergerja Ivana iz DS za ekonomiko in organizacijo in tov. Menarta Branka iz TOZD mehanska obdelava št. 298. Preureditev rezkalnega stroja Waldrich za globoko vrтанje, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 1.331.048,11 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

2. Predlog tov. Mikole Milana, Hermana Bojana in Leskovška Željka, ing. iz TOZD vzdrževanje in Doberška Petra iz TOZD energetike št. 681, Preureditev vklopa nivoja olja na karusel stružnici, se sprejme. Avtorjem pripada eno posebno plačilo na osnovi prihrankov 119.790,74 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

3. Za inovacijo tov. Logarja Franca iz DS priprava proizvodnje št. 306, elastične sklopke vpenjalnih priprav, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 173.968,90 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

4. Za inovacijo tov. Ulage Antona iz TOZD mehanska obdelava št. 600, Rezanje navoja M 55 x 1,5 na pestih koles, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi prihrankov 37.120,77 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2c.

5. Za inovacijo tov. Milanoviča Slobodana, dipl. ing., Mackovška Marjana, ing., Domanjka Ivana in Kristana Mihaela iz DS priprava proizvodnje, tov. Planinška Ivana iz TOZD tovarna traktorjev ter tov. Menarta Branka iz TOZD mehanska obdelava št. 275, Sprememba izdelave utora na zavornih kolutih, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 403.931,04 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

6. Za inovacijo tov. Planinška Ivana iz TOZD tovarna traktorjev, tov. Milanoviča Slobodana, dip. ing., Mackovška Marjana, ing., Domanjka Ivana in Kristana Mihaela iz DS Priprava proizvodnje, ter Ocvirka Leopolda iz TOZD jeklovlek št. 261, Stružni drogovi s T-MAX držači, se odobri izplačilo tretjega posebnega plačila. Izračunano je na osnovi povprečnih prihrankov 889.653,60 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1a.

7. Za inovacijo tov. Logarja Franca, Domanjka Ivana, Groska Rajka iz DS priprava proizvodnje št. 630, Sprememba kosmačenja kolutov za SSSR, se ugotovi pritožbi avtorjev in se spremeni sklep 10. seje komisije za gospodarjenje TOZD mehanska obdelava z dne 11. 11. 1981. Avtorjem pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2a.

Služba za inovacije

INOVACIJA, da ali ne (in kdaj)?!

V majski številki Železarja (10. maj 1982) nam je bilo »očitano«, da se kot delovna skupnost ne vključujemo v iskanje možnosti za čim gospodarnejše delovanje, skratka ne sodelujemo v procesu inovacijske dejavnosti. Lahko rečem, da je mnogokrat nastopil primer, ko se je kakšen naš delavec znašel pred razpotjem: ali objaviti svojo novo idejo, ali naj ista pogruntacija ostane znotraj DS ekonomike in organizacije, sicer služeč internemu učinkovitejšemu delu. O tem smo razpravljali na sindikatu in organih samouprave vsa zadnja štiri leta. Ker je prav dejstvo, da je ekonomski učinek inovacije velikokrat težko (včasih pa nemogoče) ugotavljati, za nas zelo specifično, je zadeva v zvezi z opisanim pač takšna, kakršna je. Delo samo nam narekuje in rezultira vse učinke, zaradi katerih je aktualna tudi inovacija (povečanje produktivnosti dela, prihranek materiala, izboljšava kakovosti, izboljšava varstva, kontrole itd.). Torej je dnevno vključena v inovacijski razvoj naša DS EO. Publiciramo res ne naših izboljšav, vsaj do sedaj jih nismo, pač pa redno obveščamo TOZD in delovne skupnosti o izboljšanih delovnih ukrepih. Kot primer bom opisal racionalizacijo dokumenta IZDAJNICA MATERIALA VK 340 (VK=vrsta kartice). S tem dokumentom zajemamo podatke o osnovnem materialu, ki se

dviga iz skladišča za izdelavo nekega proizvoda razreda 6 (R6)

Predlog je koristna racionalizacija z vidika zajemalcev podatkov v TOZD. Nov postopek zmanjšuje potrebne vpise v dokumente, in sicer od 79 do 36 % različno po TOZD. To zmanjšanje vpisov omogoča hitrejšo in kvalitetnejšo delo in zmanjšuje možnost napak.

Prednosti racionaliziranega predloga so:

- v manjšem številu dokumentov, ki jih izpisujejo v TOZD;

- pri luknjah je postopek poenostavljen zaradi ponavljajočih se podatkov.

Iz navodil za izpolnjevanje obrazcev za dejanski obračun stroškov – materialni obračun R3 je razvidna odgovornost in razmejitev nalog. Povzgem najbistvenejše, kot:

- za točnost podatkov so neposredno odgovorni zajemalci podatkov v skladiščih in ostalih organizacijskih enotah DO;

- zajemalci podatkov po TOZD in DS le-te dnevno posredujejo službi obračuna zalog materiala R3, ki zbere in kontrolira podatke ter jih tekoče dostavi zajemalni enoti AOP.

Ne bo odveč, če v članku, kjer gre beseda o avtomatski obdelavi podatkov v Železarni, napišemo še nekaj besed o

(Nadaljevanje na 9. strani)

- Veste, kolegi. Če nič ne delaš, postaneš len, zaspan, krap.

- Ja, potem pa mora priti ščuka, da te poživ.

- To že. Samo pri nas ni pravih ščuk.

- Tovariš šef, nujno mi morate zagotoviti namestnika.

- Ja, zakaj pa?

- Če hočem ustvarjati, moram misliti. Ta čas pa naj dela moj namestnik.

Sodelavke v AOP pri zajemanju podatkov (foto Arzenšek)

(Nadaljevanje z 8. strani)

zajemanju podatkov z željo dati informacijo ne samo poklicnim, temveč vsem delavcem v OZD, ki jih dejavnost AOP zanima.

Kvalitetno zajemanje je problem, s katerim se morda najpogosteje srečujemo v vsakdanji praksi avtomatske obdelave podatkov (AOP); mnogo je primerov, ko ravno nekvalitetno zajeti podatki povsem razvrednotijo sicer uspešno in kvalitetno delo programerjev in organizatorjev, med uporabniki pa povzročajo »hudo kri« in končni rezultat tega je lahko vsesplošno nezaupanje v računalniško obdelavo. Za naš obseg obdelave podatkov klasično zajemamo, to je luknjamo in verificiramo, podatke z okoli 110.000 - 120.000 karticami mesečno.

Ogromno število podatkov, potrebnih za mesečni obračun, zahteva izredno pedantnost pri vpisu le-teh, zato bom v nadaljnjem tekstu skušal pojasniti oziroma navesti razloge in vzroke nekvalitetnega zajemanja potrebnih podatkov.

Vzroke bi lahko porazdelili med subjektivne in objektivne:

- Subjektivni:**
- razstresenost pri vnašanju podatkov,
  - nezmožnost dolgotrajne koncentracije,
  - utrujenost,
  - površnost,
  - nezainteresiranost,
  - neodgovornost.

Objektivni:

- predolga pot od nastanka podatka do zapisa v datoteko,
- deljena odgovornost za pravilnost podatkov,
- nepravčasno opozarjanje na storjene napake,
- oteženo popravljanje storjenih napak,
- enolično, monotono, mehanično delo pri zajemanju,
- nezmožnost celovite in takojšnje kontrole podatkov s pomočjo lokalne predobdelave in arhiviranja.

V nadaljevanju bomo poizkusili podati pregled faz dela pri zajemanju podatkov:

1. Sprejem informacije v pisni obliki, po potrebi priprava osnutka zapisa informacije kot podatka.
2. Zapis podatka na vnaprej sestavljen, tiskan formular, VK (ročno ali s pisalnim strojem).
3. Zbiranje formularjev - tiskovin, prenos v center za obdelavo podatkov, razdeljevanje tiskovin na zajemalna mesta v AOP.

Možne napake oz. nevednosti:

- a) izguba in založitev formularjev - tiskovin,
- b) deljena odgovornost: ali formular sploh ni bil zapisan ali pa se je izgubil,
- c) čas potreben za zbiranja formularjev (pravočasnost dostave).

4. Čitanje podatkov s formularjev in vnašanje na računalniški medij (luknjane kartice).

Možne nevednosti:

- a) nečitljivost podatkov,

b) pomanjkanje odgovornosti pri zapisu zaradi mehničnega dela in prekinjene vezi z vsebino podatka,

c) deljena odgovornost za pravilnost zapisa.

5. Prenos luknjanih kartic na verificiranje podatkov.

Možne nevednosti:

a) izguba ali založitev luknjanih kartic, s čimer lahko izpade večji del podatkov iz obdelave.

6. Ponovno čitanje podatkov s formularjev.

Možne nevednosti:

a) nečitljivost podatkov,

b) pomanjkanje odgovornosti pri zapisu zaradi mehničnega dela in prekinjene vezi z vsebino podatka,

c) deljena odgovornost za pravilnost zapisa.

7. Prenos luknjanih kartic na računalniški vhod, običajno šele po vmesnem skladiščenju.

Možne nevednosti:

a) izguba ali založitev luknjanih kartic, s čimer lahko izpade večji del podatkov iz obdelave.

8. Kontrolna obdelava podatkov in izpis kontrolnih tabel.

Možne nevednosti:

a) kontrolne tabele so običajno slabše pregledane,

b) kontrolne tabele so nepravčasno pregledane,

c) kontrolne tabele niso pregledane.

9. Vnos formalnih popravkov, vsebinski še ostajajo (ponovitev faz dela od točke 2 dalje).

Možne nevednosti:

a) centralne kontrolne liste težko distribuiramo strokovnim uporabnikom, da bi popravili napake,

b) treba je ponoviti postopek vpisovanja podatkov,

c) ponovna obremenitev centralnega računalnika.

10. Vsebinska kontrola napak v zajetih podatkih in vnos vsebinskih popravkov (ponovitev faz dela od točke 1 dalje).

Možne nevednosti:

a) napake odkrijemo šele v obdelavah, ko je že prepozno,

b) napake smejo odpraviti le strokovne službe, ki odgovarjajo za vsebino podatka; začetni je treba pri točki 1.

c) zelo otežena distribucija kontrolnih obdelav do več strokovnih izvorov podatkov,

d) deljena odgovornost za pravilno zajemanje podatkov (zgovarjanje ob napakah med službami, ki sodelujejo v procesu kreiranja podatkov: strokovna služba, kurirska služba, služba za zajemanje in obdelavo (AOP).

11. Izpis in arhiviranje »očiščenih« podatkov (obdelave, banka podatkov).

Možne nevednosti:

a) zaradi prevelikega odstotka napak uporabniki ne zaupajo več obdelavam na računalniku,

b) odgovornost za slabo kvaliteto obdelav običajno imata neupravičeno vodstvo AOP in »programi«, kar povzroča nepotrebne napetosti,

c) razvoj računalniških obdelav je zaradi tega oviran.

V razčlenjenih fazah dela pri zajemanju podatkov smo našli možne nevednosti in možnost napak. Da bi izboljšali kvaliteto zajemanja podatkov, ki v našem primeru z ozirom na razpoložljiv koncept in način zajemanja še ni najboljša, morajo vsi sodelujoči v procesu in uporabi AOP prispevati svoj delež za izboljšanje kvalitete dela.

Kot vsi zavestni delavci v tovarni, tudi mi iz DS ekonomike in organizacije odgovorno opravljamo svoje delo, kar pa ni vedno lahko, posebej še sedaj ob »koncertu kompresorjev in vibratorjev« (vgrajujejo nam namreč nove temelje v stavbo, kjer stisnjeni »stanu-

membejnja naloga ljudske tehnike in vseh njenih kolektivnih članov je izobraževanje mladih na področju ljubiteljskih dejavnosti. Kot vemo, je to vpisano v vseh programskih dokumentih naše organizacije. V skladu s sprejetim programom in na željo mladih (v tem primeru učencev OŠ Store) se je društvo ljudske tehnike Železarne Store odločilo pripraviti in izvesti tečaj fotografiranja in izdelave fotografij. Tečaja se je udeležilo 15 učencev OŠ. Za to najmlajšo, še sprejemljivo populacijo mladih sta se ljudska tehnika in osnovna šola zavestno odločili predvsem zato, ker je šoli zaradi samostojnega razvoja foto amaterizma in ker ima lastne kapacitete potrebno jedro starejših začetnikov za izobraževanje mlajših prihajajočih kadrov ter za kakovostno samostojno delovanje, ki ga, kot vemo, ni malo (do sedaj so bili odvisni izključno od zunanjih storitev).

P. S. V članku sem koristil arhiv AOP. JoK

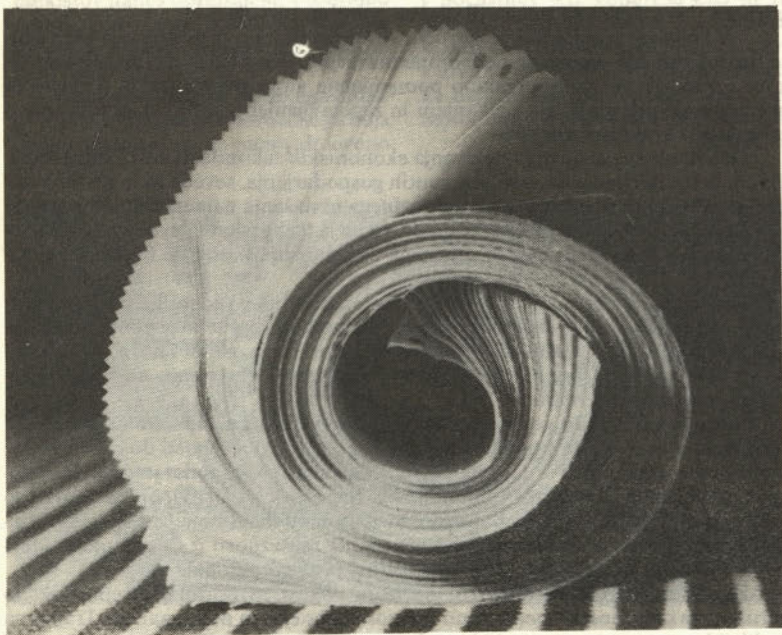
IZ AKTIVNOSTI FOTO SEKCIJE LT ŽELEZARNE ŠTORE

Po uspešno zaključenem tečaju lahko rečemo, da so vsi udeleženci pokazali zadosti teoretičnega in praktičnega znanja za samostojen razvoj na tem zelo atraktivnem, vendar tudi zahtevnem področju.

Po končanem tečaju so udeleženci po lastni izbiri del fotografij prikazali na razstavi ob zaključku šolskega leta. Trud, ki ga je ljudska tehnika vložila za pripravo in izvedbo tečaja, se je, kot ocenjujemo, izplačal in obrodil sadove.

Foto sekcija DLT Železarne Store izkorišča priložnost, da oglašja v Storskem železarju ter vabi vse zainteresirane, naj se nam priključijo v skupnem prizadevanju za izvedbo zelo pestrega in obenem realnega programa za to leto. Predsednik sekcije je Simovič Dragan.

SIMOVIČ DRAGAN

IBM trakovi, kombinacija (foto Barič)

... s tistimi sklepi, ki bi nam prinesli več zasluga kot onim v pisarnah, pa ni nič. So kar pozabili ...

Sklepi organov DPO DO

Skupna seja predsedstva akcijske konference ZK ŽS in izvršnega odbora pri konferenci OO ZS ŽS je bila posvečena predvsem vprašanju gospodarjenja v prvem polletju ter reorganizaciji delovnih skupnosti. Poleg tega so obravnavali še vprašanje prodaje betonskega železa za naše delavce in zastoje v TOZD livarna I v zvezi s pečmi, kjer se izdeluje nov sistem za hlajenje.

Glede polletnega gospodarjenja je podal informacijo predsednik KPO. Na podlagi tega je bil sprejet naslednji sklep, da se rezultati poslovanja temeljito obdelajo po TOZD in DS in izdela ocena vzrokov za doseženo stanje.

Nadalje zadoljuje strokovne službe, da izdelajo pravočasno gradivo, da se predhodno obravnava na delovnih skupinah oziroma zborih delavcev, in to pred potrditvijo na delavskih svetih. Poleg tega so obravnavali tudi osebne dohodke, za katere so ugotovili, da so v razkoraku z rastjo cen.

Glede nove organizacije delovnih skupnosti so podali naslednja stališča in predloge:

– Podpirajo predlog, da se pristopi k reorganizaciji, ki bo izboljšala stanje tako v uspešnosti poslovanja delovne skupnosti kot v zmanjšanju zaposlenih ter s tem k zmanjšanju stroškov, ki bremenijo TOZD-e. Koncept reorganizacije je potrebno še kvalitetno dopolniti, tako da se resnično navedejo tiste pomanjklivosti iz sedanjega organiziranosti, zaradi katerih prihaja do reorganizacije. V predlogu organizacije so namreč opisane negativnosti bolj posledica neodgovornega ravnanja posameznih služb in zaposlenih, ne pa vzroki za novo organiziranost.

– Konkretne pripombe na predlagano organizacijo delovne skupnosti skupnih služb se tičejo vprašanja uspešnosti timov v raziskavah in razvoju tehnologije, v kolikor bo ločena od proizvodnje. V delovni skupnosti za kadre in splošne zadeve je prav tako potrebna reorganizacija, saj sedanja oblika organiziranja te delovne skupnosti ni ustrezna. Glede asistentov vzdrževanja je potrebno dati alternativno in predlog obel oblik organiziranja sedanje v TOZD vzdrževanje in bodoče v TOZD-ih ter primerjavo med obema. Postavljajo tudi vprašanje vodje delovne skupnosti skupnih služb, ki v tej organizaciji ni opredeljen, v zakonu o združenem delu pa je. V zvezi z organiziranostjo tajništva DPO pa ugotavljajo, da se predlog, ki je podan v novi organizaciji, kot tak spremeni.

– Pri TOZD trženje je potrebno opredeliti vse medsebojne odnose z TOZD ter obseg registracije za prodajo izdelkov naše DO na trgu. Potrebno je dodati še organiziranost TOZD TT ter prehod zaposlenih iz sedanje DS TOZD TT ter utemeljitev v zvezi s tem.

– Za kolektivni poslovni odbor se strinjajo, da se poveča za dva člana poslovodnega odbora. Organiziranost KPO naj bo predsednik in štirje člani, vendar naj se odgovornost po poslovnih funkcijah razporedi na vse štiri člane poslovodnega odbora z ozirom na to, da mora predsednik KPO kot peti član zajemati vsa poslovna področja, ki so porazdeljena na štiri člane KPO. Z razširitvijo KPO ne smemo zmanjšati in zamegliti odgovornosti, temveč to le izpostaviti.

– K predlogu organizacije je potrebno podati še kratek opis dosedanjega samoupravnega dela v delovnih skupnostih ter bodoče samoupravne organiziranosti. Prav tako je potrebno določiti novo sindikalno organiziranost v bodoči organizaciji s tem, da do nove organiziranosti osnovne organizacije delujejo po sedanjem načinu dela. S tem v zvezi je potrebno opredeliti, kateri samoupravni akti se spremenijo zaradi nove organizacije.

– Sprejemanje reorganizacije je potrebno izvesti v rokih, ki so predlagani. Organizacija ne sme biti vzrok, da bi se kasnilo pri izdelavi gospodarskega načrta, ali da bi prihajalo do kakšnih zastojev pri delu zaradi nje.

– Potrebno je predlagati spremembo v TOZD DPG, kjer se povečujejo obveznosti in s tem stroški, ki bremenijo posredno in neposredno družbeni standard delavcev.

Glede prodaje betonskega železa v CK kvaliteti predlagajo da se vrši prodaja po že obstoječem seznamu, prednost pa se da tistim, ki gradijo stanovanjsko hišo in jo imajo v začetni fazi gradnje.

V zvezi z zastoji v TOZD livarna I se predlaga, da primer obravnava odbor SDK DO.

Zagotavljanje finančne stabilnosti in plačilne sposobnosti v inflacijskih razmerah gospodarjenja

JEVŠENAK ANDREJ

I. UVOD

Financiranje, kot ena najpomembnejših funkcij poslovanja, predstavlja nedvomno temeljni pogoj za nemoteno odvijanje (potekanje) procesa reprodukcije. Stalna preskrba (zagotavljanje) potrebnih finančnih sredstev pomeni pravzaprav pogoj za obstoj posamezne ekonomske celice, po drugi strani pa je razporejanje pridobljenih finančnih virov tista funkcija, ki razrešuje temeljne dileme, vezane za obstoj posamezne OZD; to je, v okviru omejenih razločljivih virov zagotoviti normalno tekočo reprodukcijo in hkrati ustrezen razvoj OZD. Od smotrnosti (ekonomske) financiranja pa je, posebej še v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja in visoke inflacije, v veliki meri odvisna pravzaprav celokupna uspešnost in finančni položaj posamezne OZD.

Za izpolnitev zastavljenih ciljev poslovanja je torej nedvomno nujno potrebna ustrezna finančna politika, pri čemer mora biti njena konkretna naravnost takšna, da je zagotovljena stalna plačilna sposobnost – likvidnost OZD. Le-ta seveda ne more biti sama zase cilj poslovanja, pomeni pa prav gotovo predpogoj za normalni proces reprodukcije katerekoli ekonomske celice. Trajno je likvidnost mogoče zagotavljati le z zagotovitvijo financiranja naložb s po ročnosti ustreznimi viri.

II. LIKVIDNOST IN FINANČNA STABILNOST V SEDANJIH RAZMERAH GOSPODARJENJA

Plačilno sposobnost – likvidnost pojmuje kot sposobnost posamezne ekonomske celice, da ob zapadlosti poravnava svoje finančne obveznosti. Glede na kontinuiranost potekanja procesa reprodukcije se zagotavljanje likvidnosti pojavlja kot stalna naloga (zahteva) za omogočitev normalnega odvijanja procesa poslovanja.

Dolgoročna sposobnost zagotavljanja likvidnosti je nedvomno pogojena s finančno stabilnostjo posamezne OZD, pri čemer s finančno stabilnostjo razumemo ustreznost financiranja naložb s po ročnosti ustreznimi viri.

Za OZD pravimo, da je finančno stabilna, v kolikor z dolgoročnimi (kvalitetami) viri pokriva vse smiselne dolgoročne naložbe. Z le-temi pa ne razumemo le naložb v osnovna sredstva in dolgoročnih finančnih naložb, temveč tudi vse materialne naložbe v okviru obratnih sredstev. Poenostavljeno je torej mogoče reči, da je zagotovljena finančna stabilnost in s tem dana realna osnova za dolgoročno zagotavljanje likvidnosti, v kolikor OZD razpolaga z dolgoročnimi viri v višini svojih osnovnih sredstev, dolgoročnih finančnih naložb in povprečne višine zalog.

Neupoštevanje zgornjega načela:

– V kolikor razpoložljivi dolgoročni viri presega take opredeljene dolgoročne naložbe, pomeni prav gotovo neracionalno uporabo dragih, kvalitetnih virov, oziroma njihovo prekomerno angažiranje za obratne namene. Razpoložljivi presežek dolgoročnih virov bi bilo nedvomno racionalneje uporabiti za financiranje lastnega (investicijskega) ali tujega (finančne naložbe) razvoja.

– V kolikor razpoložljivi dolgoročni viri ne zadoščajo za pokrivanje vseh smiselno dolgoročnih naložb, to nedvomno ustvarja trajen pritisk na financiranje tekoče reprodukcije, saj neprestano pomanjkanje virov poraja trajne potrebe za premoščanje primanjkljaja z iskanjem in zagotavljanjem manj kvalitetnih (manj zanesljivih) kratkoročnih virov.

Odsotnost oz. izključitev delovanja ekonomskih zakonitosti, ob hkratni socializaciji in solidarizaciji na vseh segmentih gospodarjenja, seveda ni in ne sankcionira v zadostni meri takšnega neracionalnega obnašanja v financiranju posameznih OZD in celotnega gospodarstva. Prav tu pa je treba iskati glavne vzroke za nezadostno zainteresiranost OZD za premik k racionalnejši politiki financiranja nasploh.

Omenjena problematika postaja aktualna posebej v sedanjih, izredno zaostrenih pogojih gospodarjenja. Nekateri radikalnejši ukrepi tekoče ekonomske politike (zvišanje obrestnih mer, ustrenejša revalorizacija osnovnih sredstev, zvišane stopnje amortizacije) potrebno po spremenjenem obnašanju na področju financiranja le še potencirajo.

Rastoča navezanost gospodarstva na kratkoročne vire financiranja, ki se kaže predvsem v vse večjem porastu izsiljenih zadolžitvev (obveznosti do dobaviteljev in predvsem obveznosti iz naslova menic), h katerim se gospodarstvo zateka v pogojih poslabšane likvidnosti (pomanjkanja finančnih sredstev), opozarja na vso težo poslabšanja finančne stabilnosti v združenem delu. Situacija, ko obseg terjatev in obveznosti na domačem trgu zavzema že razsežnosti iz časov splošne gospodarske nelikvidnosti (leto 1975), to trditvev prav gotovo potrjuje.

Zagotovitev likvidnosti, kot temeljnega pogoja za normalno reprodukcijo združenega dela, postaja nedvomno vse pomembnejša in nujna naloga. Trajno pa bo likvidnost mogoče zagotoviti le z odpravo vseh strukturnih nesoglasij (nesorazmerij) v financiranju ekonomskih organizmov.

Pred nevihto (foto Barič)

III. DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA FINANČNI POLOŽAJ IN LIKVIDNOST OZD

Za opredelitev in formiranje ustrezne finančne politike v OZD je nedvomno potrebno poznavanje tako notranjih kot tudi zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na finančni položaj in likvidnost OZD.

a) Med zunanjimi dejavniki je potrebno omeniti splošne razmere v gospodarstvu oz. okolju, v katerem OZD deluje. Splošno poslabšanje likvidnosti, restriktivna kreditno monetarna politika, visoka inflacija, kot bistvene značilnosti v sedanjih razmerah gospodarjenja, so prav gotovo pomembni omejitveni parametri likvidnosti posameznih OZD.

Tendence o izredno naglem naraščanju medsebojnih zadolžitvev (predvsem iz naslova meničnih terjatev oz. obveznosti) zagotovo govorijo o splošnem slabšanju likvidnosti v našem gospodarstvu. V takšnih razmerah je zagotavljanje likvidnosti posamezne OZD znatno zahtevnejše, zlasti še ob upoštevanju različnih možnosti OZD za uporabo menice kot plačilnega sredstva. Uvedba menice kot plačilnega sredstva prinaša pravzaprav možnost zakonsko upravičenega kratkoročnega zadolževanja kupca pri prodajalcu (proizvajalcu), ki pa glede na neenake možnosti uporabe menice nedvomno prinaša elemente neenakopravnosti v možnostih pridobivanja dodatnih zunanjih virov med uporabniki družbenega premoženja.

Dejstvo je, da OZD, ki konstantno razpolaga s presežkom meničnih obveznosti nad terjatvami, s tem pridobiva pomemben (in poceni) vir financiranja, ki se dolgoročno gledano lahko upošteva tudi kot kvaliteten (trajen) vir financiranja naložb.

Prednost te vrste imajo predvsem OZD, ki znotraj gospodarstva več kupujejo, kot prodajajo oz. OZD, ki so v vertikalni družbeni delitvi dela bliže končni potrošnji (zlasti trgovina).

Nasprotno pa so OZD, pri katerih se trajno pojavlja presežek meničnih terjatev nad obveznostmi, dolgoročno prisiljene financirati svoje dolžnike, s čimer izgubljajo pomemben del lastne akumulacije oz. zunaj pridobljenih virov. Med prizadetimi so predvsem OZD oz. panoge, ki znotraj gospodarstva več prodajajo, kot kupujejo (kmetijstvo, proizvodnja surovin itd.).

Izgubljanje oz. pridobivanje na račun položaja OZD v zvezi z meničnim plačevanjem je seveda posledica že tradicionalno visoke stopnje inflacije, ob istočasno sorazmerno nizki konstantni nominalni oz. visoko negativni realni obrestni meri finančnega kapitala.

Politika cenega kapitala pomeni nedvomno pridobivanje (prilaščanje) tuje ustvarjene akumulacije s strani vseh tistih, ki takšen poceni denar uspevajo pridobiti, prav tu je treba iskati vzrok za stalno neracionalno in prekomerno investiranje (in zadolževanje v nasprotju z ekonomskimi kriteriji). To pa je sicer že dalj časa poznana, ne pa tudi odpravljena napaka ekonomske politike, ki tako stimulira trajno veliko porabo, ki znatno presega dejanske možnosti združenega dela. (Se nadaljuje)

UDARNA MOČ NAŠIH OBOROŽENIH SIL

Pripadniki oklepni enot naših oboroženih sil proslavljajo 38-letnico rojstva v znamenju doseganja visokih rezultatov pripravljenosti in krepitve prizadevanj pri uresničevanju Titovih besed – negovanje in razvijanje enotnosti svojih vrst, krepitev moralno-političnega stanja enot in nenehno usposabljanje za višje cilje pripravljenosti za boj. Ustanovljene med NOB iz zaplenjenih sovražnikovih tankov in s pomočjo zaveznikov pred koncem vojne, so enote tankistov danes opremljene s sodobno tehniko bojevanja, vrhunsko izurjene in predstavljajo pomembno udarno moč naših oboroženih sil.

V zasnovi splošnega ljudskega odpora in doktrini našega oboroženega boja imajo oklepne enote točno določeno

vlogo in naloge, ki zagotavljajo njihovo uspešno povezavo z vsemi rodovi in vidiki v sodobnem bojevanju. Spominjajoč se slavnih dogodkov iz NOB, ko je bila pred 38. leti ustanovljena 1. tankovska brigada NOVJ in herojskega boja, ter izkušenj partizanskih tankistov, se pripadniki oklepni enot naše armade danes učijo na sodobnih poligonih in v elektronskih učilnicah.

- V tekmovanju »Izbiramo najboljšo enoto v JLA«, ki se organizira v tem letu v počastitev XII. kongresa ZKJ in 90-letnice rojstva tovariša Tita, dosegajo naši tankisti z maksimalnimi napori v urjenju in bojevnem streljanju vrhunske uspehe, kar jih uvršča danes med naj sodobnejši rod vojske v naši armadi. S. Nikolič

Na paradi (foto Nikolič)

KAKO ZAUSTAVITI IZRAELCE

Ves miroljubni svet pretresa usoda Palestincev. Priča smo barbarske-mu napadanju nezaščitenega palestinskega prebivalstva v Bejrutu, katerega izvajajo Izraelci s kopna, z morja in iz zraka. Pri tem uporabljajo najnovjša uničevalna orožja. Pri svojih dejanjih ne izbirajo ciljev in napadi so usmerjeni tako na palestinske položaje kot na civilno prebivalstvo. Da bi bila usoda napadenih še težja, Izraelci ne dovolijo mednarodnemu Rdečemu križu nuditi pomoč ranjenim in poškodovanim. Ves svet obsoja dejanja Izraela in zahteva prekinitev morije. Toda Izrael na pozive odgovarja s silo in pobijanjem.

Bralci našega glasila so verjetno z dogodki v Bejrutu oz. Libanonu na tekočem iz dnevnih javnih obvestil.

Naš namen v tem članku ni v tem, da bi ponavljali te vesti, temveč da vas seznamimo na kratko zgodovino Palestincev. Članek smo povzeli iz časopisa »V svetu tišine«, ki ga izdaja Zveza slušno prizadetih Slovenije. Preberite ga, saj vam bo vsebina pojasnila vse tisto, česar ne najdemo v dnevnih obvestilih.

Pa še to. Če želite pomagati palestinskemu ljudstvu v denarju, nakažite to na žiro rač. Koordinacijski odbor za pomoč žrtvam agresije v Libanonu št. 50101-789-93102.

PALESTINA

Palestina leži na vzhodni obali Sredozemskega morja ob reki Jordan v srcu Bližnjega vzhoda. Meri 27.000 km². Že v antiki so tu živeli Kanaanci, Aramejci, Sumerci, Hetiti, Filistejci, Asirci, Babilonci, Feničani, Hebrejci, Rimljani in končno arabski muslimani. Že v zgodovini je bil Bližnji vzhod plen tujih osvajalcev, ko so pustošili preko njega. Tu je vodila tudi pot v Azijo, Evropo in Afriko. To ozemlje je bilo tudi sedež kulture takratnega časa, pa tudi mnogo vojn se je bilo na tem ozemlju, ki je prepojeno s krvjo.

SIONIZEM

Že leta 1896 je Herzl objavil knjigo Židovska država. V njej zagovarja miselno osnovanje židovske nacionalne države, brez prisotnosti drugih nacij. Predlagal je naslednje države: Ciper, Tripoli, Aljasko, Argentino, Ugando, Švico, Belgijo in Palestino. Cionisti trdijo, da so se odločili za Palestino iz verskih in zgodovinskih razlogov. Verski razlogi trdijo, da je Palestina »obljubljena dežela«, ki jo je Bog obljubil Abrahamu in njegovim potomcem. No, že v tej razlagi pa je mnogo nasprotujočih in izpodbijajočih študijev. Dejstvo pa je, da so v tem predelu že pred Židi živeli drugi narodi. Preko cionističnih kongresov, na katerih je bil eden od važnih sklepov formiranje društev in emigracije v Palestini, je leta 1908 bilo v Palestini že 22.000 Židov.

Leta 1915 so Britanci podpisali carigrasko tajno pogodbo s Francijo in Rusijo, ki je obravnavala razdelitev zapuščine otomanskega (turškega) cesarstva, ki je vključevalo tudi arabski svet. Palestina je pripadla Angliji.

Po zmagi zaveznikov v prvi svetovni vojni leta 1918 so cionisti porabili svoj vpliv in kapital za pritisk na Britanijo, da bi omogočili emigracijo Židov v Palestino.

Takrat je živelo v Palestini 650 tisoč Arabcev in 50 tisoč Židov. 24. junija 1922 je Liga narodov potrdila britanski mandat nad Palestino, ki je trajal 26 let. Že pred tem pa so leta 1919 živeči muslimani in kristjani v Palestini odklonili Belfourjevo deklaracijo, katera zajema preseljevanje Židov in britanski mandat.

Začeli so se upori in vstaje, ki so dosegli višek leta 1935 in 1936, ko je bila za beležena sedemmesečna stavka. Anglija je tajno oborožila pripadnike židovske organizacije Hagoah in jih priključila svoji policiji. Arabcem pa je zaplenila orožje. Leta 1943 sta bili ustanovljeni teroristični organizaciji Irgun in Stern, ki sta izvajali tudi zločine in pokole nad arabskim prebivalstvom.

Preseljevanje Židov se je nadaljevalo in 1946. leta je bilo v Palestini že 660.000 Židov in 1.200.000 Arabcev. 18. 2. 1947 je Anglija izjavila da vrača mandat nad Palestino OZN. Generalna skupščina OZN je leta 1947 sklenila, da se Palestina razdeli na arabsko in židovsko državo, mesto Jeruzalem pa preide pod upravo OZN. Židje, ki so imeli 6% ozemlja, bi dobili 56% ozemlja, Arabci, ki so imeli več kot 90% ozemlja, pa bi ga dobili 42%. Medtem se je nadaljeval teror cionističnih in terorističnih organizacij nad Arabci, ki je bil mnogokrat hujši, kot so ga zagrešili nacisti proti Židom. 14. 5. 1948 je Anglija umaknila mandat nad Palestino, orožje pa so v celoti pustili cionistom. 15. 5. 1948 je bila proglašena država Izrael in priznana v OZN. Tako se je začela tragedija Palestinskega naroda. 9. 4. 1948 so teroristi organizacije Irgum, ki jih je vodil sedanji premier Begin, napadli arabsko vas Der Jasin in poklali 250 civilistov (v glavnem starce, ženske in otroke). Sedaj je to predmestje Jeruzalema. Taki primeri so se še dogajali v vaseh Sadaf, Ikrit, Al-Tira, Kilya-Led, Rolah itd. 700.000 Palestincev je iz strahu pred terorjem zapustilo svoje domove. 18. 5. 1948 je prispel v Palestino predstavnik OZN grof Bernardotte, ki je pozval Združene narode, naj se zavzamejo za pravico Palestincev. Cionistični teroristi so ga ubili.

21. 9. 1948 je Generalna skupščina OZN obravnavala Bernardottovo poročilo o stanju v Palestini in izdala resolucijo št. 119, katera obravnava begunce. Od takrat je minilo že skoraj 34 let, vendar se ni nihče od beguncev vrnil nazaj. Nasprotno, po izraelski vojni leta 1967 z Arabci, je bilo novih 600.000 izgnanih beguncev, tako da je bilo skupno število beguncev že prek 1.800.000.

V času med 1965 in 1967 se je položaj arabskih držav izboljšal. V Egiptu, Siriji, Iraku in Alžiru so uvedli socialistične ukrepe in s pomočjo socialističnih držav so bili izvedeni velikopotezni načrti (nafta, turizem).

(Nadaljevanje na 12. strani)

DVAKRAT ZANIMIVO

Niagara je mejna reka z velikimi slapovi med zvezno državo New York (ZDA) in kanadsko provinco Ontario. Dolga je 58 km in povezuje jezero Erie in Ontario. Znamenite slapove deli otok Goat na ameriški (dolžina 300 m, višina 59,9 m) in kanadski del (dolžina 900 m, višina 48,2 m). Ogromen hidroenergetski potencial Niagare (okrog 6 milij. KS) izkoriščajo samo delno, in to zaradi estetsko-turističnih razlogov (približno 30 % izkoriščenost). Tudi plovni kanali obidejo slapove. Ti slapovi so dolgo veljali za čudež narave in jih še danes obišče letno 2 milijona turistov. Leta 1979 pa je bila svetovni javnosti odkrita skrivnost Niagarskih slapov.

Ko so bili Indijanci prevarani za svoja zemljišča ob Veliki reki, so si izmislili projekt, s katerim bi izveliki iz »bledolčnih vsiljivcev« vsaj del svojega bogastva v obliki povračila. Ob slapovih so izkopal sistem predorov in organizirali brigado svojih ljudi, ki so z vedri nosili vodo na vrh. Zunaj na planem so postavili nekaj stopnic in prodajali lesene rezbarije, mošnjičke iz bizonove kože, brezove mize in stole ter bele kamenčke, za katere so trdili, da predstavljajo »strnjene niagarske slapove«. Njihov prvotni črpalni sistem je bil sicer primitiven, a so kmalu zbrali dovolj denarja, da so ga izpopolnili. Kupili so na stotine koles, jih vgradili v svoje predore in jih na vse kriplje poganjali ter tako premikalo ogromni podzemni škripec, s katerim so spravljali polna vedra vode nad

slapove, prazna pa vračali nazaj v globino. Takrat niagarski slapovi še niso bili tako privlačni. Našel pa se je možak Adam Beck, ki je ob svojem obisku Niagare leta 1901 brž sprevidel komercialne možnosti indijanskega podjetja in je staroselce izplačal. Zgradil je črpalke, skrite vodovode in spustil v pogon velike stroje z elektriko iz svojih elektrarn. Nekaj Indijancev je še ostalo. Prodajali so spominčke, večina pa se je z izkupičkom odselila na Florido.

Leta 1913 je sledil slavni niagarski »vrtinec« – velikanski mešalec, položen v reko. Naslednje leto sta se mu pridružili dve vrsti »brzic«, ki ju ustvarja nekaj velikih, skritih velnic vzdolž obeh bregov reke – in sicer takó, da dvigajo velike peneče se valove. Ob tem času so pričeli prihajati k slapovom turisti in iznajdljivi Beck je postal večkratni milijonar. Po njegovi smrti je njegov sin Alphons v letu 1925 dodal samo nekaj malenkosti: barvaste luči, filtre in ojačevalec za znamenito niagarsko bobnenje, tudi brizgalce, s katerimi je uravnal vodno pršenje. Potem je v poznih šestdesetih letih izpopolnil celotni sistem še s kompjuterji, televizijskimi kamerami in novimi črpalkami.

Po smrti Alphonsa Becka v letu 1979 je uslužbenec trgovskega podjetja Niagara Falls Novelties razkril svetovni javnosti, da so čudoviti slapovi na kanadski strani umetna stvar. Neke noči v septembru 1937 je stal v podzemni dvorani, veliki kot hokejska arena, ko

se je njegovim začudenim očem odprl razgled po velikih kontrolnih panelih, opremljenih s kazalci, ročicami, gumbi in stikali. Prav neverjetno se mu je zadelo sprva vse skupaj. Pred paneli je sedelo dvanajst tehnikov. Gospodar je zasačil v dvorani svojega zvestega uslužbenca in razkazal mu je še preostale družinske skrivnosti Beckovih.

Pod slapovi je osem velikanskih črpal, ki nosijo vodo z dna na vrh. Poganja jih elektrika Beckovih elektrarn 1 in 2, ki seveda ne oddajata elektrike južnemu Ontario, kot je javnost to doslej

verjela (elektriko sprejemajo iz države New York). Obe elektrarni torej stojita tam samo zato, da dvigata vodo nad slapove, podobno kot deluje mehanizem običajnih vodometov na mestnih vrtovih. Dodatna voda prihaja iz jezera Erie skozi sistem skrivnih cevi. Uslužbenec Bill Gladson je v članku v kanadskem časopisu še pripomnil, da je vse, kar je povezano z reko Niagaro, prevara – slapovi, brzice, vrtinec, prav vse; vse skupaj služi samo podjetju Niagara Falls Novelties. Zanimiv »čudež«, zanimiva potegavščina, kajne?

R. U.

Z GASILCI NA PIKNIKU

Dan pred praznikom DNEVA BORCA, v soboto, 3. julija, je v lepem, sončnem jutru krenila iz Štor kolona ljudi. Bili so to štorski gasilci s svojimi družinami, ki so se odločili, da letni izlet letos zamenjajo s piknikom pri Vrnčevem domu na Svetini. Skupine mladih in starejših gasilcev z družinami so se sprehodile po prvi planinski poti na Svetino – iz Štor po Bojanskem potoku, skozi zgornjo Laško vas in Žeravišča do cilja.

Kratek postanek je bil ob brunarici športnega aktiva Laška vas v »ZLAJFI«, kjer so fanje iz aktiva počastili vrle gasilce in jim malo »odrezali sapo« pred najtežjim vzponom v hrib. Povedati je treba, da je tudi nekaj članov desetine

iz Laške vasi bilo na pikniku, bili pa smo kot desetina matičnega društva povabljeni vsi.

Dan nam je ob raznih igrah in manjših tekmovanjih, kot so gasilske večerine in vlečenje vrvi, minile v najboljšem vzdušju. Prijetno je biti med štorskimi gasilci, kjer se čuti družinski duh. Kar pa zadeva organizacijske sposobnosti poveljnika Stefana in njegovih ljudi, je tako nepotrebno govoriti – o tem le vse najboljše. Menda mi je dovoljeno, da se v imenu gasilske desetine iz Laške vasi zahvalim gasilski družini za lepo preživetje dan in pomoč, ki nam jo vselej nudijo.

Drago Sivka

(Nadaljevanje z 11. strani)

V Izraelu pa je prišlo do nezaposlenosti, zadolževanja, demonstracij, kriminala. Edini izhod je bila nova vojna.

Leta 1967 je Egipt odredil stanje pripravljenosti in naprosil sile OZN, da se umaknejo, zaprl Tiransko ožino in Izraelu onemogočil plovbo po Sueškem prekopu.

5. 6. 1967 je izraelsko letalstvo napadlo arabsko letalstvo in si zagotovilo zmago v prvi uri vojne.

Po vojni je Izrael zasedel ostale dele Palestine, del Jordanije in Gaze, Golansko planoto in Sinajski polotok. Tako je ponovno povzročil tragedijo in izgnal še pol milijona Arabcev.

Po vojni je Izrael nadaljeval z barbarskimi napadi na taborišča Palestincev, na prebivalstvo arabskih dežel in sedanja vojna je nadaljevanje take politike.

(Povzeto po materialu RK ZMS leta 1974).

INVAZIJA IZRAELA NA LIBANON

Junija 1967 se je začel spopad Izraela z nekaterimi arabskimi deželami. Ob vseh zapletih, ki so takrat nastali, pa so Izraelci ob obletnici zopet napadli. Začeli so z invazijo na Libanon po kopnem, zraku in vodi. Najprej so bombardirali mesta in vasi, v katerih živi civilno prebivalstvo, nato pa je okrog 20.000 težko oboroženih vojakov prestopilo mejo in začelo z invazijo že tako izmučene dežele. Kopensko vojsko so spremljala letala s padalskimi desantni. Varnostni svet ZN je takoj zahteval ustavitev vseh spopadov. Saj so že doslej zahtevali veliko žrtev. Izraelci so svoj pohod imenovali »mir za Galilejo«. Ves svet se zgraža nad ponovno izraelsko agresijo, ki skorajda nima meja. Vse probleme Izraelci rešujejo z orožjem in s silo. Ameriški predsednik Reagan je poslal iz Pariza pismo izraelski vladi, naj takoj ustavi vojsko, vendar so Izraelci odgovorili: »Vaš odgovor je na bojišču.« Poziv za prekinitev so poslali tudi vsi voditelji sedmih razvitih zahodnih držav. Ob vsem tem obstaja bojazen, da bi se podrla vsa zgodba campdavidске politike miru na Bližnjem vzhodu, ki jo je postavil prejšnji predsednik Carter. Že prej je veliko arabskih držav ni priznavalo, sedaj je vprašanje, kdo naj sploh še spoštuje tak dogovor, kateri je z izraelske strani ponovno kršen.

Palestinci so pred Bejrutom izbojevali svojo največjo zmago. Izraelcem, navaženim le na šestdnevne vojne, se je tokrat zataknilo. Čeprav je izraelska invazijska armada pregazila skoraj pol Libanona in zasedla glavne prometne poti, vendar njeni vojaki ne zapuščajo tankov in oklepnih transporterjev. V Libanonu je izgubilo življenje preko 10.000 ljudi, v glavnem civilistov, 600.000 pa se jih je spreminilo v begunce. Verjetno pa gre v Izraelu za iste probleme kot v Angliji in Argentini. Strahotna inflacija in notranji problemi se rešujejo z vojno. Vendar je v svetu prvič v vsej človeški zgodovini prišlo do mirovnih gibanj in demonstracij, v katerih ljudje jasno izpovedujejo nezaupanje do svoje politike, katera v imenu narodov odloča o jedrski oborožitvi.

Tudi neuvrščene dežele zahtevajo takojšnjo ustavitev agresivnosti Izraela in začetek dogovarjanj s Palestinci, kot to zahteva resolucija ZN.

V Moskvi trdijo, da se je začela peta izraelska vojna proti Arabcem na Bližnjem vzhodu, ker je posledica vsestranske podpore in popustljivosti ZDA do Izraela.

Posnetek ob brunarici v Laški vasi (foto Jok)

MPPŠ -82 in priprave na XI. kongres

Letošnja mladinska poletna politična šola je bila 1., 2., in 3. 7. v Mariboru. Šole sva se udeležila iz Železarn dva predstavnika.

Ker je letos leto našega kongresa, se je program šole navezoval na vsebinsko in organizacijsko pripravo na XI. kongres ZSMS. V dopoldanskem času se je odvijalo delo po skupinah: mladinske delovne akcije, SLO in DS, društva in prosti čas mladih, kulturna politika ZSMS, informiranje v ZSMS, samoupravni položaj učencev in dijakov in sedma skupina, ki je obravnavala mednarodne odnose in povezavo mladih iz zamejstva. V popoldanskih urah pa se je odvijalo delo v obliki plenarnega predavanja:

a) protislovja dosežene stopnje družbeno-ekonomskega razvoja v Sloveniji in Jugoslaviji (predavatelj: Andrej Marinc),

b) ZSMS kot najširša fronta mladih in njena dejavnost v SZDL (predavatelj: Franc Setinc),

c) razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja v pogojih stabilizacije (predavatelj: Milan Kučan).

Na delovnih skupinah smo obravnavali kongresno gradivo, ki je bilo v obravnavi po OO ZSMS. Iz pripomb in dopolnitev OK ZSMS in rezultatov razprave smo dokončno izoblikovali predlog programskih usmeritev ZSMS in statuta ZSMS, kjer so v največji možni meri upošteevane pripombe, dopolnila ter interesi mladih iz vseh posameznih sredin. Po končani šoli je bila seja republiške konference ZSMS, kjer smo med drugimi sprejeli sklep, da bo kongres 22., 23. in 24. oktobra v Novem mestu.

Kocman. V.

SPOMNIMO SE ...

Izumitelj telefona, ameriški fizik škotskega rodu Alexander Graham Bell, se je rodil 3. marca 1847.

Ljudska skupščina FLRJ je sprejela 1. aprila 1952 zakon o ljudskih odborih. S tem zakonom je bil postavljen temelj za konstituiranje zborov proizvajalcev.

Eden najpomembnejših predstavnikov ruske literature, pisatelj Nikolaj Vasiljevič Gogolj, je umrl 4. marca 1852. Zlasti je znan njegov roman Mrtve duše.

Slovenski pisatelj Janez Mencinger (rojen 1838 na Brodu v Bohinjski dolini) je pisal sprva v Slovenski glasnik. V začetnih pripovedih opisuje s humorjem in realistično kmečko življenje ter vaške in mestne izobražence (Jerica, Človek toliko velja, kolikor plača). V zreli dobi pa je napisal filozofsko zasnovano fantastično utopijo Abadon in svoje najboljše delo Moja hoja na Triglav s spomini na mladost, rojstni kraj, rojake, prijatelje in literarne sodobnike. Satirični in duhoviti so njegovi spisi: travestirana Prešernova romanca Neiztrohnjeno srce (prepesnitev v smešno obliko - travestija), satirična parodija Cmokavzar in Ušperna ter Vodnikov Vršac, potlej pa še nekaj. - Umrl je 12. aprila 1912 v Krškem.

Fraconski matematik, fizik, astronom, Pierre Simon marquis de Laplace, ki velja za utemeljitelja nebesne mehanike, je umrl 5. marca 1827. Objavil je več pomembnih znanstvenih študij: o stabilnosti sončnega sistema, o obliki Zemlje, o eliptičnih poteh planetov okrog Sonca, o plimi in oseki, o tiru Meseča okrog Zemlje, o medsebojni odvisnosti pri gibanjih prvih treh Jupitrovih lun in dr. Predvsem pa je Laplace znan po tem, da je razvil nebularno hipotezo o nastanku sončnega sistema (Kant-Laplaceova teorija). Kot fizik je zastavil prvo teorijo o pojavih kapilarnosti in dopolnil Newtonovo formulo za hitrost zvoka v plinih; kot matematik pa se je ukvarjal s teorijo krogelnih funkcij in z verjetnostnim računom.

V noči od 14. na 15. april 1912 se je potopila ladja Titanic, v tistem času največji čezoceanski potniški parnik na svetu. Od 2224 potnikov in članov posadke jih je 1517 utonilo. Ker je imel dvojno dno in 16 nepropustnih pregrad, so ga imeli za nepotopljivega. Vendar se je na svoji prvi vožnji iz Southampton na New York s hitrostjo 22 vozlov preveč približal ledenim goram, ker so izbrali najkrajšo pot, da bi postavili nov rekord hitrosti in osvojili Plavi trak. Ledena gora mu je razparala bok v dolžini 90 m, prebila pet nepropustnih komor in ladja se je začela potapljati. Dvajset minut po potopitvi Titanica je priplula na kraj nesreče potniška ladja Carpathia in rešila veliko preživelih.

Največji nemški pesnik Johann Wolfgang Goethe, rojen 1749., je živel dolgo v Weimaru na dvoru liberalnega in izobraženega nemškega kneza Karla Augusta. Genialni in univerzalno izobraženi Goethe je veljal za enega najslavnejših ljudi v Evropi še za časa svojega življenja. Ukvarjal se je z znanostjo, svetovno slavo pa je dosegel s svojim književnim delom. Razen pesmi je pisal romane, drame in potopise. V svojem razvoju je šel skozi razdobje »viharništv« (skupaj s Schillerjem), skozi romantiko in nazadnje našel svoj izraz v harmoniji antike. Ukvarjal se je tudi s slikarstvom. Znani so njegovi romani: Werther (ljubezenski roman), Wilhelm Meister (vzgojni roman), drame: Faust, Infigenija, Egmont, epska pesnitev Herman in Doroteja, potopis Italijansko potovanje. V biografskem delu Poezija in stvarnost je prikazal kulturno zgodovino svojega časa. Vsekakor pa je Goethejeva največja mojstrovina dramska pesnitev v dveh delih Faust, poema o razpetosti človeka med dobrim in zlim. Umrl je 22. marca 1832; na smrtni postelji je baje vzkliknil: »Več lučil«

Slovenski filolog Dr. Rajko Nahtigal, rojen 14. aprila 1877, je znan kot strokovnjak za slovansko jezikoslovje. Njegovo najpomembnejše delo je primerjalna slovnica slovanskih jezikov. Pročeval je med drugim Brižinske spomenike. Napisal je Uvod v Slovansko filologijo (jezikoslovje). Bil je organizator Slovanskega instituta na ljubljanski univerzi. Umrl je v Ljubljani 29. marca 1958.

Stendhal, s pravim imenom Henri Beyle, je znan kot začetnik francoskega realističnega in psihološkega romana. Rojen je bil leta 1783. Zavzemal se je za uveljavitev romantike v književnosti, toda pisal je realistično prozo že tri desetletja pred formalnim nastopom realizma. Sodobniki ga niso cenili, zato pa je danes bolj znan in živ kot pred sto štiridesetimi leti. Njegova glavna dela so: romani Rdeče in črno, Parmaska kartuzija, Armance in povesti kakor Nuna iz Castra, Vanina Vannini in druge. Umrl je 23. marca 1842.

Slovenski pisatelj in dramatik, eden najbolj znanih socialističnih borcev, Etbin Kristan je bil rojen 15. aprila 1867 v Ljubljani. Kot časnikar je sodeloval v Zarji, Rdečem praporu in drugih časopisih. Objavil je socialistično brošuro Stari in novi kmečki prijatelj. Bil je organizator delavskih zborovanj in politični govornik. Pisal je številne načelne članke o umetnosti in kulturnih vprašanjih. Ko je delavsko gibanje v Sloveniji pojemalo, je pred prvo svetovno vojno, leta 1914., odšel v Ameriko, kjer je urejal napredne revije in liste. Med drugo svetovno vojno se je zavzemal za NOB kot predsednik Slovensko-ameriškega sveta.

Italijansko vajaško sodišče je 2. marca 1942 obsodilo na smrt 28 Slovencev.

IZ OBČIN

ZELO MIKAVNA IZLETNIŠKA TOČKA

Med manjše krajevne skupnosti v občini Šmarje pri Jelšah spada krajevna skupnost Sladka gora. Meji na krajevne skupnosti Kostrivnica, Šmarje, Mestnje, Ponikva in Loče pri Poljčanah. To je gričevnat predel, v katerem skoraj ni ravninskega dela. Ta krajevna skupnost šteje okrog 1350 prebivalcev, ki se večinoma ukvarjajo s kmetijstvom. Z lastnimi močmi, zavzeto urejajo svoj kraj. Značilno za ta predel na prisojnem pobočju hriba Pečice je še lepo število počitniških hišic, vikendov.

ni pravo galerijo domače baročne likovne umetnosti. Žal premalo propagirajo obiskovanje tega izredno dragocene spomenika naše kulturne dediščine, ki nam resnično lahko vzbuja ponos.

Krajevna skupnost se deli na tri vaška območja; v eno območje spadajo vasi Sladka gora, Nova vas in Pijevci, v drugo območje Polžanska vas in Polžanska gorca, v tretje vaško območje pa spadajo vasi Pečica, Beli potok in Jerovska vas. Največji kraj v krajevni skupnosti je Sladka gora. Iz te krajevne skupnosti se le malo prebivalcev vozi na delo v bližnje kraje, nekaj najbrž tudi v našo železarno. Vendar imajo tudi oni doma zemljo, ki zahteva pridne roke in umno gospodarjenje. To pa je dobra stran ljudi v teh vaseh, zemlja je namreč vsa obdelana. Na kmetijah je dosti mladih gospodarjev. V tej krajevni skupnosti je 15 kmetij preusmerjenih, okoli 30 pa zaščitenih. Preusmerjene kmetije se ukvarjajo pretežno z živinorejo in pridelovanjem mleka. Pred leti so sladkogorski kmetje prvi v šmarski občini ustanovili strojno skupnost, ki jo s pridom uporabljajo. Žal nimajo najboljših stikov s pospeševalno službo kmetijskega kombinata v Šmarju pri Jelšah, oziroma ta služba z njimi. Težava so tudi z gnojili.

Štiriletna podružnična šola na Sladki gori, ki jo obiskuje 40 otrok, je bila po potresu zelo razmajana in predvideno je bilo, da jo bodo podrli, otroke pa preusmerili v druge šole. Vendar so se krajanji temu uprli in staro šolsko poslopje iz časa Franca Jožefa je dočakalo obnovo. Otroci višjih razredov so preusmerjeni v druge šole. V nižjih razredih je kombiniran pouk.

Na zanimivi hiši iz devetnajstega stoletja sredi Sladke gore je vzdana spominska plošča šestim mladim borcem - kurirjem, ki so žrtvovali svoja življenja za osvoboditev domovine. Ti mladi borci so z ostalimi aktivisti in borci delovali v kurirski postaji TV-2S. Med vojno je bila v tej hiši trgovina Šepčevih, znane družine partizanskih aktivistov. Pri Šepčevih so se oglašali borci Štirinajste pa Trinajste z Milenkem Kneževićem pa kurirji s Kozjanskega, ki so se tu počutili kot doma.

Kdor bi želel na kratek, mikaven izlet, naj se poda na Sladko goro; če nima avtomobila, naj se popelje z vlakom do Lipoglava, od tam pa pot pod noge v prelepo okolje.

R. W.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi dragega moža in atija

OTOJA ZAVRŠKA

se iskreno zahvaljujem DO Železarne Štor - TOZD valjarna 1, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki ste mi v hudih trenutkih delovne nesreče, ki je prizadela mojega dragega moža in atija in kasneje v najtežjem trenutku materialno in moralno pomagali in ob smrti izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujem vodstvu TOZD valjarna 1 za celotno organizacijo pogreba, godbi na pihala ter govorniku tov. Borovšek Francu iz Štor za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in njegov poslednji dom zasuli s toliko cvetja.

Žalujoči: žena Angelca, hčerki Polčka in Milenca ter sinek Srečko

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta, Ludvika Cmoka, se zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sindikatu Železarne, godbi na pihala, govornikom Mišku Verbiču in predstavniku Združenja borcev za severno mejo ter gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči sin Ludvik in hčerka Anica z družinama ter ostalo sorodstvo

Dopisujte v
Štorski
ŽELEZAR

ŠPORT – ŠPORT – ŠPORT

ŠPORTNE IGRE SLOVENSkih ŽELEZARJEV

Na spomladanskih športnih igrah slovenskih železarjev, ki so bile v soboto, 12. 6. 1982, na Ravnah, so dosegli naši izbrani športniki zelo dobre rezultate.

Iger na Ravnah se je udeležilo prek 300 športnikov. Prisotni so bili železarji Jesenic, Raven, Štor, Verige iz Lesce, Tovila iz Ljubljane, Plamena iz Kropce ter Žične iz Celja.

Srečanje železarjev-športnikov je potekalo na prelepih objektih na Ravnah v tovariškem prijateljskem vzdušju, pri čemer pa ni manjkalo pravega športnega duha. Če pogledamo namen teh srečanj, smo si bili vsi edini, da so ta srečanja širšega pomena kot samo rezultati, ki jih posamezniki ali ekipe dosegajo. Tu se srečujejo železarji-športniki iz slovenskih železarn, ki so se med seboj bolje spoznali in tako prispevali k še boljšemu medsebojnemu zblizovanju in sodelovanju.

Že uvodoma smo rekli, da smo z uspehi naših športnikov zadovoljni, vendar bi z malo več športne sreče dosegli še več. Se posebej moramo pohvaliti strelce, ki že vrsto let dosegajo res odlične rezultate.

REZULTATI SREČANJA SŽ

Streljanje moški

1. Kojnik Branko	Železarna Ravne	178 krogov
2. Kočevar Ivan	Železarna Štore	176 krogov
3. Rezar Fric	Železarna Štore	176 krogov
4. Dečman Vili	Železarna Štore	175 krogov

Streljanje ženske

1. Ivačić Katja	Železarna Štore	165 krogov
2. Kralj Majda	Železarna Jesenice	159 krogov
3. Eniko Vanda	Železarna Jesenice	157 krogov
4. Udir Vesna	Plamen Kropa	156 krogov
5. Kumperger Marjeta	Železarna Štore	154 krogov

Ekipno moški

1. Železarna Štore	319 krogov
2. Železarna Jesenice	316 krogov
3. Plamen Kropa	304 krogov
4. Železarna Ravne	300 krogov
5. Veriga Lesce	

Ekipno ženske

1. Železarna Štore	692 krogov
2. Železarna Ravne	667 krogov
3. Veriga Lesce	650 krogov
4. Žična Celje	638 krogov
5. Železarna Jesenice	576 krogov
6. Tovil Ljubljana	569 krogov
7. Plamen Kropa	417 krogov

Nogomet

1. Železarna Jesenice
2. Železarna Štore
3. Veriga Lesce
4. Železarna Ravne
5-6. Plamen Kropa
5-6. Žična Celje

Odbojka moški

1. Železarna Ravne
2. Železarna Jesenice
3. Železarna Štore
4. Plamen Kropa

Odbojka ženske

1. Železarna Ravne
2. Železarna Jesenice
3. Železarna Štore
4. Plamen Kropa

Namizni tenis moški do 35 let

1. Železarna Jesenice	3 točke
2. Železarna Štore	2 točki
3. Železarna Ravne	1 točka
4. Veriga Lesce	0 točk

Kegljanje ženske

1. Železarna Ravne	750 kegljev
2. Plamen Kropa	699 kegljev
3. Železarna Jesenice	694 kegljev
4. Železarna Štore	667 kegljev
5. Veriga Lesce	661 kegljev

Kegljanje moški

1. Železarna Ravne	1758 kegljev
2. Železarna Jesenice	1665 kegljev
3. Železarna Štore	1657 kegljev
4. Veriga Lesce	1617 kegljev
5. Tovil Ljubljana	1609 kegljev
6. Plamen Kropa	1529 kegljev
7. Žična Celje	1466 kegljev

Z Raven so naši športniki in športnice prinesli 4 pokale in 3 kolajne, ki so jih spotoma domov dostojno proslavili.

STANTE

NOVO IZ TVD PARTIZAN – KOVINAR

Čeprav sta tu »dopustniška meseca« julij in avgust, imamo v kraju organizacije, za katere je tudi ta kratka »mrtva sezona« delovnik. Med njimi prednjači društvo Partizan, ki je koncem junija v tekmovanju slovenskih krajevnih skupnosti prejelo posebno republiško

priznanje kot najboljša v občini in drugo v republiki. Ni miru za TVD Partizan – Kovinar; prav zdaj poteka v njegovi režiji plavalni začetniški tečaj za cicibane in pionirje na celjskem bazenu.

Člani izvršnega odbora društva so se zbrali na svoji 7. redni seji 29. junija in

VABIMO VAS NA ORGANIZIRANO REKREACIJO

Pred nami so hladnejši in krajši dnevi in zato rekreacijsko dejavnost usmerjamo v zaprte prostore. Zato ljubitelje zdravega, koristnega in prijetnega razvedrila vabimo, da se v čim večjem številu udeležite organizirane rekreacije.

URNIK REKREACIJSKIH SKUPIN

Ponedeljek:	kegljanje rekreacija članice	od 16. do 19. ure od 18. do 19. ure
Torek:	odbojka članice odbojka člani namizni tenis	od 19.00 do 20.30 ure od 20.30 do 22.00 ure od 16.00 do 19.00 ure
Sreda:	rekreacija-smučanje rekreacija-streljanje	od 18.00 do 19.30 ure od 16.00 do 18.00 ure
Četrtek:	rekreacija-člani rekreacija-košarka	od 18.30 do 20.00 ure od 20.00 do 22.00 ure
Petek:	namizni tenis	od 16.00 do 20.00 ure
Nedelja:	tenis rekreacija-odbojka	od 8.00 do 10.00 ure od 10.00 do 12.00 ure

Vse ljubitelje balinanja pa obveščamo, da je balinanje – rekreativno – vsak dan od 17.00 do 20.00 ure na dvosteznem balinišču na Lipi.

se dogovorili o vrsti nalog, ki jih je treba izvršiti še to leto. Tovariš Kaluža, predsednik društva, je poročal o delu sekretariata in dosedanem delu sekcij ter vso aktivnost ocenil kot uspešno. Prebral je tudi finančno poročilo.

O izvedenem programu dela v I. polletju 1982 ter o nalogah za jesensko obdobje in pripravah na občni zbor je največ govoril tovariš Tine Veber. Iz razprave članov IO ter poročil povzeman najvažnejše:

Letošnja suha zima nam je izredno škodovala, predvsem denarno. Medtem ko smo lani zaslužili z žicnico na Svetini kar 20 starih milijonov, je bila letošnja bera občutno skromnejša – le en milijon. Uspešno pa so bili izvedeni drugi rekreacijsko tekmovalni programi: memoriali (kegljanje), TRIM akcije, maškarada, pohodi; uspešno je društvo nastopalo na svečanosti ob Dnevu mladosti na stadionu ob sodelovanju sorodnih društev iz KS Gaberje in Podgradom. Program, ki je bil kvalitetnejši od lanskega, je zadovoljil številno občinstvo. Prav zdaj, vsaj tako izgleda, na novo oživlja štorski nogomet; zadnji teden v juniju so se vrstile tekme v nogometu med območji štorske krajevne skupnosti. Pogoji so dobri, sicer pa bomo videli, kako bo s to športno dejavnostjo v bodoče.

Ostaja pa še mnogo dela. Še naprej je potrebno v naše vrste privabljeti mladi-

no, dati poudarka vzgoji lastnega strokovnega karda, pridobiti kadre za seminarje za rekreacijo, v sekcije uvesti še več samoupravnega dela. Do 15. septembra morajo vse sekcije in oba aktivna imeti letne občne zборе in predlagati izvršnemu odboru svoje predloge za novo vodstvo TVD Partizan – Kovinar. Dve-letno mandatno obdobje se namreč izteka, za občni zbor društva pa se je potrebno čimbolj pripraviti, dosti dela bo zopet imela kardovska komisija s predsednikom Ivanom Judežem na čelu.

V mesecu septembru bodo organizirane spretnostne igre v Laški vasi (»IGRE BREZ MEJA«) za udeležence iz vseh območij štorske KS. Ob zaključku sem dolžan povedati še to, da so člani izvršnega odbora Partizana na opisani 7. seji zavzeli skrajno kritično stališče do tistih krajanov, ki hodijo v trgovino na Lipi kar »po bližnjici« – čez travnati stadion. Ne bo odveč, če bodo odgovorni ljudje društva v bodoče spomnili take posamezne flegmatike na pravila lepega vedenja, po potrebi pa našli zanje tudi vzgojne ukrepe.

Po dopustih na novo okrepljeni vsi v vrste Partizana – za zdravo telo in dobro počutje!

JoK

IZ RIBIŠKE DRUŽINE VOGLAJNA, ŠTORE

NAŠE SKUPNE NALOGE

Smo v fazi inventarizacije vseh naših vodotokov, da ugotovimo, v kakšnih količinah in razmerjih so ribe ter kakšen je njihov prirast. Do septembra bomo predvidoma končali z delom in vas o rezultatih obvestili.

Izgradnja lastne ribogojnice za krapovce se bo predvidoma pričela v zadnjem četrtrletju tega leta oziroma ob začetku leta 1983.

Na Kozarici, Gajskem potoku in reguliranih delih Voglajne, tudi od Štor proti Celju, bomo gradili betonske pragove, da omogočimo zavetje ribam ob naraslih vodah in dvignemo njih stalež.

Z obveznim delom na ribiškem domu Tratna bomo nadaljevali vsako nedeljo od 5. septembra do 17. oktobra.

Pri vseh akcijah računamo na vaše sodelovanje in pomoč.

Kadrovske vesti

V mesecih juniju in juliju so bile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Potecin Rolando, NK delavec – TT montaža; Šrimf Silvester, KV strugar – mehanična delavnica; Vodeb Anton, NK delavec – jeklarna; Lesnika Viktor, NK delavec – valjarna I; Vrhovšek Zdravko, PK lesni delavec – modelna; Suljič Hamdija, NK delavec – livarna II; Erkman Nevenka – DPG; Majoranc Vinko, SS gradbeni tehnik – livarna II; Kaukovič Rifat, NK delavec – livarna II; Marinkovič Mladen, NK delavec – livarna I; Zupanc Rajko, NK delavec – livarna I; Ratkajec Zdravko, NK delavec – valjarna I; Smole Andrej, KV stroj. ključ. – mehanična delavnica; Bukšek Jože, KV stroj. ključ. – mehanična del.; Kunstek Ivan, KV stroj. ključ. – mehanična del.; Bele Franc, KV stroj. ključ. – mehanična del.; Zaler Branko, KV stroj. ključ. – VTS; Vrbovšek Stanislav, SS ekonomski tehnik – Vodstvo MO; Bele Vincenc, KV stroj. ključ. – TT obdelava; Košir Anton, KV stroj. ključ. – valjarna I; Bukovšek Franc, PK stroj. ključ. – valjarna II; Mlakar Martina, SS ekonomski tehnik – DS za komercialne posle; Vrečko Aleksandra, SS ekonomski tehnik – DS za komercialne posle; Košir Ervin, VS dipl. ekonomist – DS za komercialne posle; Motos Avgust, NK delavec – livarna I; Žigerovič Milorad, NK delavec – livarna I; Srovin Brigita, SS ekonomski tehnik – DS za finance; Kačnur Radivoj, NK delavec – TT obdelava; Košir Silvester, KV stroj. ključ. – mehanična delavnica; Gračnar Anton, KV stroj. ključ. – mehanična delavnica; Kolšek Nada, SS ekonomski tehnik – Jeclarna; Bračun Slavko, KV stroj. ključ. – valjarna I; Podgoršek Edvard, SS strojni tehnik – valjarna II; Hržina Zvonko, KV stroj. ključ. – valjarna II; Košec Zvonko, KV stroj. ključ. – mehanična delavnica; Tajnikar Biserka, SS ekonomski tehnik – Energetika; Kovač Drago, KV strugar – mehanična; Zagoršek Ignac, NK delavec – elektroplavž; Bevc Jože, NK delavec – jeklovlek; Lipovšek Anton, NK delavec – jeklovlek; Pokupec Daniel, KV livar kalupar – livarna I; Smole Milan, KV el. mehanik – merilna služba; Vodeb Janko, KV strugar – VTS; Šoba Drago, KV rezkalec – mehanična del.; Jazbec Milan, KV strugar – mehanična del.; Lupinski Drago, KV strugar – mehanična del.; Fišer Drago, KV strugar – mehanična del.; Javorič Vinko, KV el. mehanik – valjarna I; Čanžek Marko, KV rezkalec – valjarna II; Grobelšek Branko, KV stroj. ključ. – valjarna II; Debeljak Josip, KV strugar – MO valji; Bezgovšek Vinko, KV strugar – MO valji; Čanžek Srečko, KV stroj. ključ. – MO valji; Podkrižnik Miran, KV strugar – MO litina; Artnak Alojz, KV strugar – MO litina; Kolar Maks, KV stroj. ključ. – VTS; Jazbec Vojko, KV avto električar – VTS; Antolič Marjan, NK delavec – livarna II; Rozman Marija, SS upravno administrativni tehnik – DS IR; Gradič Jože, KV obratni električar – el. obrat; Rozman Darko, KV stroj. ključ. – mehanična del.; Vrtarič Božidar – KV livar kalupar – livarna II; Kešič Senad, KV stroj. ključ. – valjarna II; Cvelfer Bojan, KV orodjar – MO orodjarna; Miklavžič Alojz, KV strugar – MO litina;

Dobrina Anton, KV strugar – MO valji; Recko Bojan, KV strojni ključ. – jeklovlek; Čuček Boris, KV orodjar – jeklovlek; Langršek Srečko, NK delavec – valjarna II; Halužan Alojz, KV strojni ključ. – valjarna II; Hernavs Anton, KV strugar – mehanična del.; Jelen Valter, KV rezkalec – MO orodjarna; Mikša Bojan, KV orodjar – jeklovlek; Šešerko Robert, NK delavec – VTS; Hribernik Zdravko, NK delavec – jeklovlek; Drogenik Martin, KV strugar – MO litina; Obrez Štefan, KV rezkalec – mehanična del.

IZ JLA so se vrnil:

Mastnak Ciril, KV avtomehanik – TT montaža; Blaj Ivan, KV stroj. ključ. – mehanična del.; Globočnik Janez, KV strugar – mehanična del.; Čuješ Franc, KV el. mehanik – el. obrat; Novak Dušan, KV stroj. ključ. – valjarna II; Žlaus Roman, SS ekonomski tehnik – DS za komercialne posle; Podhraški Jože, KV strojni kalupar – livarna II; Tekavc Maks, KV stroj. ključ. – el. obrat; Uzman Miroslav, NK delavec – jeklarna; Cvek Milan, KV stroj. ključ. – VTS; Podpečan Ladislav, KV stroj. ključ. – jeklarna; Antolič Miroslav, KV zidar – jeklarna; Sinani Sadik, NK delavec – el. plavž.; Jagarčec Mladen, NK delavec – GKSG; Kukovič Rolando, PK delavec – TT montaža; Oblak Roman, KV stroj. ključ. – TT obdelava; Topič Bore, KV livar kalupar – livarna II; Kušar Dušan, NK delavec – TT montaža; Čatar Roman, KV el. mehanik – merilna služba; Zupan Marjan, KV valjar – valjarna II; Gobec Ferdinand, KV rezkalec, MO valji; Bogdanovič Zoran, KV livar kalupar – livarna I; Muršič Miran, KV varilec – mehanična del.; Sajič Živojin, KV livar kalupar – livarna II; Lojen Matjaž, KV stroj. ključ. – mehanična del.; Poljak Sadik, KV livar kalupar – livarna II; Škorc Branko, NK delavec – livarna II.

Zaradi kršitve delovnih obveznosti so odšli:

Murko Stanko, NK delavec – TT montaža; Durakovič Hamid, PK privezovalec bremen – livarna II; Šahbaz Zijad, NK delavec – livarna II; Solman Jože, NK delavec – jeklarna; Maksimovič Miladin, NK delavec – livarna I; Musič Dževad, KV strugar – MO valji; Belina Janko, NK delavec – el. plavž; Kopranovič Stanimir, PK voznik viličarja – livarna II; Arsič Radomir, NK delavec – livarna II; Flašinger Jože, NK delavec – jeklarna; Guček Jernej, NK delavec – jeklarna; Zadravec Zvonko, PK voznik viličarja – livarna II; Potecin Rolando, NK delavec – TT montaža; Žibert Martin, KV avtomehanik – TT obdelava; Erker Marjan, PK varilec – TT obdelava; Lipovšek Roman, PK privezovalec bremen – livarna II; Hukič Hilmija, KV livar kalupar – livarna II.

Sporazumno s podjetjem so odšli:

Selič Anton, KV električar – el. obrat; Mlakar Martina, SS ekonomski tehnik – DS za komercialne posle.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Bosak Milan, KV valjar – valjarna II; Pevec Alojz, KV strugar – MO valji; Romih Ivan, PK ključavničar – MO valji; Romih Branko, NK delavec – valjarna I; Potočnik Andrej, KV avtomehanik – jeklovlek; Rezar Franc, PK strugar – MO valji; Vrečko Marjana, NK delavka – KK; Bele Stefan, NK delavec – transport; Mešinovič Zijad, NK delavec – valjarna I; Arifagič Ismet, KV livar kalupar – livarna I; Majdanac Rasim, KV voznik – livarna II.

V poizkusni dobi sta odšla:

Hasanovič Ibrahim, NK delavec – valjarna II; Dugonjič Omer, NK delavec – valjarna II.

V JLA so odšli:

Šket Anton, NK delavec – livarna II; Jovič Zoran, KV strugar – MO valji; Kladnik Jožef, NK delavec – livarna II; Plahuta Srečko, PK ključavničar – jeklovlek; Gradič Peter, NK delavec – jeklovlek; Goričan Rudolf, KV ključavničar – TT obdelava; Knez Rudolf, KV ključavničar – mehanična del.; Jesenko Marjan, KV valjar – valjarna II; Sivka Silvo, KV valjar – valjarna II; Pantelič Milenko, KV valjar – valjarna II; Melanšek Peter, NK delavec – TT montaža; Verhovšek Branko, KV voznik viličarja – montaža; Benko Viljem, KV strugar – MO valji; Prtnjač Viktor, VK delavec – VTS; Antolin Boris, KV ključavničar – valjarna II; Kocman Darko, NK delavec – jeklovlek; Zalokar Franc, PD voznik viličarja – DS za komercialne posle; Jeranko Igor, KV el. mehanik – el. obrat; Mirt Franc, strojni tehnik – DS za komercialne posle; Merdanovič Behrudin, KV livar kalupar – livarna II; Ojsteršek Boris, PK strugar – jeklarna; Džurdžević Rade, KV livar kalupar – livarna II; Vuleta Mladen, KV ključavničar – mehanična delavnica; Zeme Silvester, NK delavec – el. obrat; Dobrijevič Želko, KV livar kalupar – livarna II; Vujančič Mladen, KV ključavničar – mehanična delavnica; Perc Bojan, NK delavec – TT montaža; Javornik Edvard, KV rezkalec – MO litina; Volf Roman, NK delavec – livarna I.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Lunko Ivan – livarna II; Starlekar Franc – mehanična delavnica; Tatalovič Slavko – valjarna II; Zalokar Franc, – TT MO; Rajh Branko – TT montaža; Mastnak Vinko – TT; Novak Stanko – merilna.

Vsem želimo obilo družinske sreče.

Naraščaj v družini so dobili:

Škornik Srečko – livarna II; Vrabec Martin – el. obrat; Herman Bojan – merilna; Basle Ivan – merilna; Kolar Vinko – MO; Jost Alojz – transport; Marš Branko – el. obrat; Vesenjok Marjan – merilna; Lakner Karel – MO; Kunšek Anton – MO; Zupanc Mirko – valjarna I; Podkrajšek Anton – transport.

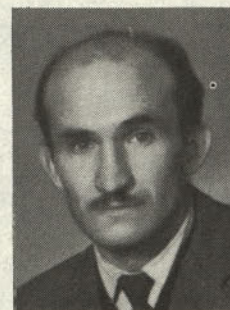
KOŠTOMAJ IVAN, rojen 10. 12. 1926, stanujoč Zadobrava 110, p. Skofja vas. V železarni je bil zaposlen preko 30 let. Vso delovno dobo v železarni je delal v valjarni, najprej kot varilec, nato pa kot ogrevalec.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1982.

DOVŠEK SLAVA, rojena 19. 10. 1928, stanujoča Štore 41. Zaposlena je bila v TOZD družbena prehrana in opravljala dela in naloge kuharice vse do upokojitve.

Redno je bila upokojena 30. 6. 1982.

JOŠT FRANC, rojen 27. 3. 1926, stanujoč Štore 52. Prva njegova zaposlitev v Železarni Štore je bila 1951. Ponovno si je pridobil lastnosti delavca v naši DO leta 1974 kot strojni mehanik v MO. Kmalu je napredoval in postal skupinovodja. Pred upokojitvijo pa je opravljal najzahtevnejša ključavničarska dela.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1982.

ARH Alojz, rojen 29. 5. 1930, stanujoč Javornik 21, p. Štore. V našem podjetju je bil zaposlen preko 23 let. Opravljal je dela na različnih delovnih mestih v TOZD vzdrževanje, nazadnje kot tesar.

Invalidsko je bil upokojen 28. 6. 1982.

PTIČEK FANIKA, rojena 29. 4. 1931, stanujoča Štore 84. V Železarni Štore se je zaposlila leta 1950 kot strojna oblikovalka v šamotni. Zaradi ukinitve šamotarne je bila leta 1973 premeščena v livarno I kot livarka. Delo livarke je opravljala vse do upokojitve.

Invalidsko je bila upokojena 23. 7. 1982.

VODEB VINKO, rojen 19. 7. 1931, stanujoč Štore 146 a. Prva njegova zaposlitev v našem podjetju je bila leta 1948. Leta 1953 se je ponovno zaposlil v naši DO kot zakladalec v jeklarni. Leta 1955 je bil premeščen na plavž kot prebodar. Kmalu je postal žerjavovodja in leta 1964 vozač vsipnega voza. Ta dela je opravljal vse do upokojitve.

Redno je bil upokojen 15. 7. 1982.

JERMOL STANKO, rojen 28. 4. 1923, stanujoč Grobelno 28, p. Grobelno. Prva njegova zaposlitev je bila v Metalni Maribor. Leta 1950 si je pridobil lastnosti delavca v naši delovni organizaciji kot strugar v mehanični delavnici. Leta 1951 je bil premeščen v TOZD MO prav tako na dela strugarja. V TOZD MO je opravljal še dela strojnega mehanika in skupinovodje.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1982.

GOLOB SLAVKO, rojen 27. 12. 1921, stanujoč Trnovec 20, p. Šentjur. V železarni je bil zaposlen preko 28 let. Najprej je delal v šamotarni kot transportni delavec. Leta 1955 je bil premeščen v valjarno na dela in naloge zabijača. V istem obratu je opravljal še dela zakladalca ingotov, valjarja, skladišnika gredic. Pred upokojitvijo pa je opravljal dela valjarja.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1982.

KOŠAK ALOJZ, rojene 20. 6. 1927, stanujoč Lipovec 8, p. Grobelno. V Železarni Štore si je pridobil lastnosti delavca že leta 1950 kot ravnalec fine proge v valjarni. Tu je opravljal tudi dela valjarja in nazadnje je bil ravnalec valjanca.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1982.

JAGARINEC ANDREJ, rojen 16. 11. 1931, stanujoč Maistrova, Celje. V Železarni Štore je bil zaposlen preko 8 let. Najprej je delal kot ključavničar v TOZD MO. Leta 1975 je bil prerezporen na dela in naloge univerzalnega strugarja. Pred upokojitvijo pa je bil skladiščnik. Invalidsko je bil upokojen 28. 6. 1982

RIBIŠKI CAR 82

Na Slivniškem jezeru so 3. julija 1982 ob prisotnosti 111 članov našega društva »ribiški bogovi« izbrali novega carja RD Voglajna. Izbrali so ribiča Povaleja Ludvika iz Grobelnega, ki nam bo z žezlom in krono vladal v tem letu, nam čuval ribe ter pregledoval, kaj in kako lovimo. Če ga boste srečali za vodo, naj vas ne moti, da nima s sabo žezla in krone, verjetno ju je pozabil doma; spoštljivo ga pozdravite, mogoče bo pa šepnil na uho ribiškimi bogovom, da vam na trnek obesijo veliko ribo.

RIBIŠKI PIKNIKI

Vsako zadnjo soboto v mesecu (31. 7., 28. 8., 25. 9.) je na ribiškem domu Tratna ribiški piknik za člane ribiške družine in njihove svojce. Upamo, in želimo, da se boste vabilu v kar največjem številu odzvali in poveselili v ribiškem krogu.

Ne pozabite, vsako zadnjo soboto v mesecu se dobimo ob 15. uri na ribiškem domu!

DRUŽINSKO TEKMOVANJE NA OSTRIZI

V soboto, 28. 8. 1982, organiziramo na Slivniškem jezeru družinsko tekmovanje vseh članov, članic in mladincev v lovu na ostriza. Zbrali se bomo ob 14.45 pri ribiškem domu. Pričetek tekmovanja bo ob 15. uri, lovilo se bo do 17. ure. Dovoljena vaba je kompostni črv ali deževnik. Prvih pet tekmovalcev, ki bodo navolili največ ostrizev, bo nagrajenih. Po tekmovanju bo ribiški piknik.

Vabljeni!

ONESNAŽEVANJE VODA

Na naši Voglajni s pritoki se pojavlja vedno več onesnaževalcev in to od industrije do zasebnikov in kmetov. Prosimo vse člane, ki pri ribolovu odkrijejo take onesnaževalce (divja smetišča ob vodi, kanali speljani direktno v vodo...), da na družino javijo lokacijo onesnaževanja, onesnaževalca in vrsto onesnaženja. Zoper onesnaževalca bomo ukrepali prek pristojnega organa družbeno-politične skupnosti. Cilj nam vsem skupaj mora biti čista Voglajna in pritoki. Prav gotovo bo z odstranjevanjem virov onesnaževanja ter potencialnih žarišč zastrupitev, ribolov prijetnejši in bogatejši.

RIBOLOV OD ŠTOR DO CELJA

K že objavljeni novici o delovanju čistilne naprave v Železarni Štore dodajmo še za ribiče sila razveseljivo vest, da so se na Voglajni pod Štorami in v Celju pod Starim gradom že pojavile prve ribe, pa tudi ribiči. Kakšen je prijem, še ne vemo, a upajmo, da bo vedno večji; še posebno, ko bodo vgrajeni pragovi in vložene večje količine rib, če le ne pride do ponovne zastrupitve.

RIBIŠKI IZLET

Kot vsako leto tudi letos konec avgusta oziroma v začetku septembra organiziramo za naše člane enodnevni izlet. Tokrat si bomo ogledali Piran, njegov pomorski muzej in akvarij, obiskali bomo ribogojnico na Rižani, pa še kaj. Prijave za izlet sprejema tovariš Pavel Štefančič vsak ponedeljek ob uradnih urah v družinskem prostoru v Štorah vse do 23. avgusta oziroma zasedbe avtobusa. Kilometrino bo krila ribiška družina, za vse ostale stroške pa znaša soudeležba 300 din po prijavitelcu. Prijava družinskih članov pride v poštev po 23. avgustu, in to le v primeru nezadostnega števila prijavitelcev.

Pohitite s prijavi, kajti število je omejeno!

APNENJE SLIVNIŠKEGA JEZERA

Zaradi povečanega odstotka dušika, pojava cvetenja jezera, njegove dezinfikacije in za razvoj okostja rib smo po jezeru posipali 2 toni hídrriranega apna, kar je naletelo na negodovanje nekaterih ribičev, češ da ne bo prijemov. Seveda to ni res oziroma ima apno posredno povezavo z boljšim prijemom, ker so, kot smo že omenili, z zmanjševanjem odstotka dušika, dezinfikacijo in preprečevanjem cvetenja jezera ribe živahnejše, pri nekaterih vrstah (smuč) pa se prepreči pogin.

Dober prijem!

STRAUS

POHOD PLANINCEV NA PECO

Letos smo planinci osnovne šole Štore pridno obiskovali planinsko šolo in za nagrado smo se 26. junija pod vodstvom našega planinskega vodnika, Tineeta Sivka, in mentorice krožka, Jožice Kranjc, odpravili na Peco. Z nami sta odšla tudi Mernik Marica in Gradišnik Frido.

V soboto zjutraj smo se zgodaj odpeljali iz Celja do Dravograda, kjer smo presedli na avtobus za Črno. V Črni smo najeli kombi, s katerim smo se odpravili do vlečnice pod Peco. Tam smo se najprej najedli in potem počasi krenili na pot. Sonce je pošteno žgalo, mi pa smo si grizli kolena v hrib. Vmes smo počivali in po dveh urah naporne

hoje prišli do kočice pod Peco, na višini 1665 m. Tam smo srečali železarje iz Štor, Jesenic in Raven.

Pri koči smo počivali dve uri in pol, a ob treh popoldan smo se brez nahrbtnikov in spočiti odpravili dalje do vrha. Krenili smo na zavarovano pot, v steno, saj nam je bilo vreme naklonjeno. Po eni uri smo po klinih in vrhovih prišli pod vrh. Še malo in bili smo na cilju. Najprej smo se odpočili, si ogledali okolico, potem pa smo na avstrijski strani Pece »prestali še planinski krst«. Vsi smo bili zadovoljni, da smo opravili tako težko pot in stopili na vrh Pece, na 2126 metrov nadmorske višine. Za nas je bilo to prvič, zato je bilo veselje še toliko večje.

Ko smo se fotografirali in si poiskali vsak še spominček za domov, smo se odpravili nazaj proti koči. Večerjali

smo v koči. Po večerji je sledilo žrebiranje. Vsak je dobil svoje planinsko ime, izbrali pa smo si tudi planinske botre. Družba v koči je bila imenitna, saj so bili tam mladinci iz Črne, tako da smo kljub utrujenosti odšli še v disco. Spanja je bilo bolj malo, saj skoraj celo noč ni bilo miru.

V nedeljo smo vstali že ob šestih in po zajtrku odšli na ogled votline, v kateri spi kralj Matjaž. Pri koči smo se nato poslovili od novih prijateljev in počasi krenili navzdol. Po eni uri hoda smo prišli do vlečnice, pomalicali in po hiteli naprej, saj smo morali prehoditi še celih 12 km poti. V Črni smo počakali na avtobus, a medtem je pričelo deževati. Po treh urah vožnje smo se pripeljali v Celje in komaj ulovili avtobus za Štore. Utrujeni, vendar zadovoljni smo se vrnili domov.

ŠTORSKI ŽELEZAR - Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE - Izhaja dvakrat mesečno - Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane - od govorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) - Tisk: AERO Celje - TOZD grafika - Rokopisov ne vračamo.